

310064 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 3.

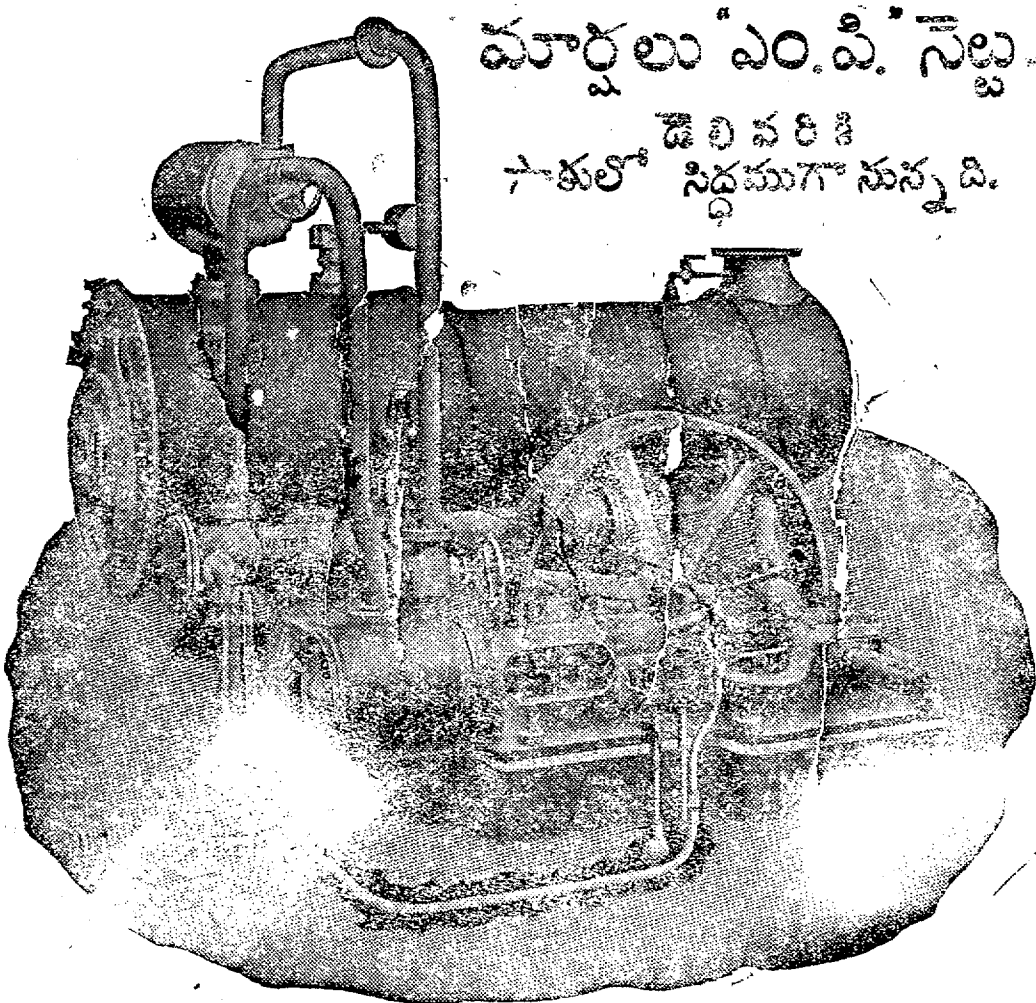
జెన్నవట్టణము 1921 వ సం॥ ఆగస్టు నెల 25 తేది గురువారము

No. 121.

సంపుటము. ౮

దుర్భితినామ సంవత్సర శ్రావణ మాస బహుళ సప్తమి ౭.

నంచిక. ౧౭౧

మార్వలు "ఎం.పి." నెట్టు.

డేలివరీకి
సాకులో సిద్ధముగా నున్నది.

బాయిలర్లు, ఎంజీను, సూపర్ హీటరు, స్టీం, వాటర్ పైపింగు
మొదలగువాటిలో వయిన ఉండునది మార్వలు "ఎం. పి." మార్తి నెట్టు
దొంగి-వివరణము ధరలకు ఇతర వివరములకు ఈ దిగువ చిరునా
మాకు దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 1806

మార్వలు సనుజ్జీ కో (ఇండియా) లిమిటెడ్

బాంబే, కలకత్తా, మద్రాసు. నెం. 9 నెకండు లైన్ నీక్, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

తలనొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది.
ఇతర పీడితమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడి
సంత మాత్రమున నయమగును.
సులభ వెల 0-10-0 అణాలు

మోహినిలైలము

సిసా 1-8 0-12-0

తామరలైలము

శబ్ది 1-8 0-6-0

వండ్ల పూడి

శబ్ది 1-8 0-2-0

అమృతాంజనం ఓ.సో,

బొంబాయి - మద్రాసు.

బాంబేగా తీయవట్టి వర్తకాలకు, మద్రాసుగానూడలకు ఇది సుంచివలెను.

జిన్న ! జిన్న !! జిన్న !!!

ఇప్పుడే వచ్చినది.

మేలైన రకము బాగు బిటిక్ యూ 110. చిల్లరగా తీసిన తులము బిటిక్ యూ 3.

పాకింగు, పోస్టభిర్యులు ప్రత్యేకము.

కడలకు దిలక వ్రువన ఈ క్రింది కరణాను బంధుకొనదు.

Manager, William & Co., 109 Frere Road, BOMBAY.

ఆరోగ్యములకు గాను

మీరు—

219

తక్షణ మే

వ్రాసిన రహస్య భిర్యులు కూడను అపేక్షి దొరకును

ఒక ప్రతి "తామ శ్వాసన వైద్యశాల

ర్వరకము!

మై సూచు.

వైద్యశాస్త్రి ప— పండిట్ మైసూరు.

ఆరోగ్యనిగహ యోగధా.

ప్రతిపత్తి

అసహనోద్యమములలో కొందరు, గాంధీ మహాత్ముని కంటే కూడా ముందుకు అనుగిడి కొద్దిగా కల్లుదుకాణము లని యు, స్పీడరీపుత్రి పనుపుత్రి యనియు, స్వరాజ్యము వచ్చిన తరువాత, ప్రాసీజరు కోర్టులు, సాక్ష్యచట్టము లా రిపోర్టులు వ్యాఖ్యాత్రములు మొదలగువానిని తగులబెట్టి పంచాయతీ కోర్టులను స్థాపించి, వారికి వ్యాఖ్యమని తోచినట్టిని తీర్పులు చేయించెద మనియు, బహిరంగముగ నుపన్యసించుచున్నారు. ఈయనవ్యాసవలలో, సామాన్యలేగాక, విద్యాధిభలుకూడ నున్నారు. కల్లుదుకాణపుపాటలను ఆపవలసినదని యే స్పీడరీ నను బోధించదలచినయెడల, అతను ముందుగా తన స్పీడరీపుత్రిని మానవలయునట. ఈ రెంటికీ యేమి సంబంధమున్నదో నాకు తెలియదు. వీ రుభయము గవచ్చు మొంటువారి బలమునకు సహకారులకు నన్ను మాట నిజమే కాని కల్లుకమ్ముట త్రాగుట జూరమాడుట, బంధకము మొదలగు వృత్తులు కేరలము అని నీతి కరములు. మావ్యూహము వృత్తులకును సంఘమునను హాని కరములు. వ్యాఖ్యవాదపుత్రి అట్టిది కాదు నీవోపయోగ నన్ను క్షమించినయెడల దీనిని స్వూడావృత్తితో పోల్చుచున్నాను. ఈ రెండును గౌరవమైనవే. అవినీతికరములు కావు. జనసమ్మతి నుతో నిండిన మనిసిపాలిటిలోని ప్రజల కల్మషములను త్రోసివేయుటకు పాకిస్తాను పాకిస్తాను యెట్లు అవసరము లైతే అట్లే సంకల్పములని పరస్పర వైమర్యములవలన గలుగు యిబ్బందులను తొలగించుటకు కోర్టులు వ్యాఖ్యాధిపక్షాలు వ్యాఖ్యాధి కారులు యేర్పడవలసినవచ్చినది. అట్టి వైమర్యములు లేనిసంఘము ఉదయించగలిగినను స్థూలనాశ్చ్య ధర్మములను కనిపెట్టుటకు యిట్టి ధర్మజ్ఞ సభలుండవలసినవే. ఈ కలియుగ మును కృతయుగముగ గాంధీగారు మాన్యగిగినను అప్పుడు కూడ యిది యుండవలెను.

ఈ వృత్తిని అవలంబించువారిలో కొందరు, నైద్యము, వర్తకవ్యాపారము, ప్రతికాసంపాదనము మొదలగు యితర వృత్తులలో వలెనే, అవినీతి ప్రవర్తనలు కావచ్చును. వీరు నిజమును మరుగుపరచుటకును, అబద్ధమును ప్రకొల్పటకును, తాము మెప్పు వడయుటకును అనేక పాట్లు పడవచ్చును. ఇంత మాత్రము చేత వ్యాఖ్య స్థాపనకు కావలసిన వ్యాఖ్యాధి కారులు, వ్యాఖ్యవాదులు, వ్యాఖ్యాత్రములు మొదలగు పరికరములు అత్యము లేదని కాని, అవి సంఘమునకు హానికరము అని గాని చెప్పట గొప్ప పొరబాటు. ప్రజలలో తగవులు తటస్థించక మానవు. వానిని పరిష్కరించుటకు, కోర్టులు, చట్టములు నుండి తీరవలయును. ప్రస్తుత వ్యాఖ్య విధానములలోని కఠినకష్టము, ద్రవ్యనష్టము, అమితావశ్యము కూటసాక్ష్యము మొదలగునవి తగ్గించుటకు పంచాయతీ కోర్టులను స్థాపించవచ్చును. కాని వీనియందు ప్రజలకు నమ్మకముండవలెనన్న యిదియన్నియు ఒకేవిధమైన చట్టముల ప్రకారము నడవలెను. ఒకటి ఒక భాగ్యవలన ముగ్గురు కొడుకులు రెండవభాగ్యవలన యిద్దఱు కొడుకులు కలిగినపుడు ఒక పంచాయతీ కోర్టువారు, అయిదుగురు సమానముగా అతని ఆస్తి పంచుకొనలేనియొక మరొక పంచాయతీ కోర్టువారు మొదటి భాగ్యవలన గమమున్న రెండవభాగ్య కొడుకులు సమాను అనుభవించవలసిన దనియు తీర్పు చెప్పవచ్చునా? కాలానుసారముగ యిది సహజం తంతి, వాయువానముల మూలమున ప్రపంచములోని వాస్తవములన్నియు ఒండొరులు, అతి సమీపములై పరస్పర వాణిజ్యవ్యాపారములలో దిగుచున్న పురుషులు, అతిక్లిష్ట సమస్యలు ప్రతిదినము బయలుదేరుచున్న పురుషులు, దేశీయవ్యాఖ్యాత్రములు, అంతర్జాతీయ వ్యాఖ్యాత్రములు, వానివివాద లా రిపోర్టులు లేకుండ యెట్లు ప్రపంచ కృతహారము జరుగునో నాకు బోధపడలేదు.

పాశ్చాత్యులూ రికతీ సంకలనంబడిన ఆధునిక భౌతిక శాస్త్రానుసారముగ మనకు గల సౌకర్యములను వదలుకొని యెవరి గ్రామముల నుండి వారు బయటకు పోక, పరులతో వ్యాపారమును మాని సామాన్య జీవనము చేయుటకు తన భూమి తాను దున్నుకొని తనబట్ట తాను నేసికొని అత్యధ్వరాజ్యము ననుభవించ గలిగినపుడు, యిట్టి వ్యాఖ్యాత్రముల వంటివి అత్యము లేకపోవచ్చును. ఇప్పుడే, దేశములో సమస్త ప్రభుత్వము (Communism) స్థాపించ గలిగినయెడల యీ కేసులకోర్టులు అనవశ్యములు కావచ్చును గాని, క్రిమినల్ కోర్టులైనను ఉండకలెప్పుడు. క్లిష్టతీ యేవిధమైన ఆస్తియంతటండ చేయు పుంసాలలో తప్ప తగ్గిన రాజ్యములలో ఆరాజకత్వము లేకుండ చేయుటకు యీ కోర్టులే పువారులు. ఇది ప్రపంచమునకు సంస్థాపనవలెనే పరిపూర్ణత్వము లగును. కాని వానిలో కాలానుసారముగా మనకు గోచరించిన లోప ఎటులైనను, యీ ప్రపంచమే ఒకమూల ఒకవిధమైన కీడును రియోకమూల మరియొక విధముగ కనపడుచునే యుండును, వారివారి కాయా

సయములందు కనుపట్టెడి కీడులను, వారి బుద్ధికి తోచినట్లు తొలగించుటకు ప్రయత్నించుచుండురు ఇది మానవ కృతావశ్యము. ఇదియే నిజమేనకర్మయోగము స్పీడరీను తగవుత్తితాత్పారికముగ మానుమని గాంధీమహాత్ముడు ఉపదేశించుట వ్యాఖ్యమే. వ్యాఖ్యవాదులు వ్యాఖ్యాత్రమును కొంతవరకు తెలిసినవారగుటచేతను, మాటలయందుగాని, చేష్టలయందుగాని దౌర్జన్యమును సామాన్యముగ కనపరచు. రాజకీయవియములలో ఇంతవరకు పాల్గొన్నవారిలో వీరే ముఖ్యులగుటచేతను, ప్రజలలో కొంత పలుకుబడి కలవా రగుటచేతను, వీరిని యీ యుద్ధరంగములో దిగవలసిన దని చెప్పుట వ్యాఖ్యమే అందరు స్పీడరీ ఒక్కసారి మానివేసి కోర్టులను మాయాటవలన పరిసాలన ప్రయోచించు. ఇట్టిది సాధ్యమును కాదు. కాని వీరిలో కొందరు యవకులైనను, స్వల్పవేతనములు పుచ్చుకొనియైనను, ఉత్సాహముతో పనిచేయు గలిగిన యెడల స్వరాజ్యము త్వరలో చేకూరునని గాంధీగారు చెప్పుచున్నారు. స్వరాజ్యము నంపాదించు కొన్న తరువాత తిరిగి వారిమామూలు వృత్తిలో ప్రవేశించవచ్చుననియే ఆయన యభిప్రాయము. ఇట్లు యుద్ధములో దిగలేని స్పీడరీ వారివృత్తిలో నున్నను యుద్ధమునకు ద్రవ్యసహాయము చేయవలసిన దని గాంధీగారు బోధించుచున్నారు. ఈయనాత్ముని విధానమును బొత్తిగా నమ్మకము లేనివారి విషయమై మనము యోచించవలసరములేదు. ఈ స్పీడరీలో బహుమంది, యీ యుద్ధములో దిగక వెనకంజేసినందుకు వారిని వారివృత్తిని దూషించకూడదు. కానవారికనుక జనలలో గాంధీగారు బహుమందేర తీసినపుడు, అట్టి విప్లవసమయములో, పరస్పర కలహములకు వ్యవధిలేక కోర్టులకు పోవుటకు కక్షి దూర్షండరు. వ్యాఖ్యవాదులు నుండరు. ఇట్టి స్థితిగతులు మనము క్షిప్రుముగ వచ్చునట్లు చేయవలెను దీనిని సర్వోచచారే, తోడ్పడుటకు గట్టిపను త్వములు చేయుచుండుట దేశమానకు శ్రేయస్కరమేగాని, నష్టముకాదు- జనలయిత్రము ధైర్యముకొను, దౌర్జన్య హిత్యముతోను నడచుకొని చెరసాలలకు పోవుటకు సంకోచముతో సిద్ధమై యుండవలెను.

వల్లూరి సూర్యనారాయణరావు

S. S. L. C. Public Examination, 1922.
(3033) Group A—Telugu.
KAMSANASANAM
By M.R.Ry, K. Venkataramana Kavi, Price Rs. 0-10-0.
Apply to:-
M. V. Ramana & Co., Book-Sellers, Nellore.
M. P. Sarma, 331, Thambu lity Street, Madras.

ఇదే మించినమయము

సీమకమలాల పుష్పరాగములకెంపుల బంగారునగలున్న వెల సరసముగాను పని శుద్ధముగాను దొరుకును ఒకసారి కొనిచూడండి.
కోటా మునిరత్నం శెట్టి అండు సన్, 2078
217, చైనాబజారు - మదరాసు. 2868

ఆంధ్ర దేశము కూడ ముందుకు వచ్చుచున్నది. నృదేశ మాననీర్తిత వస్తువులు.

గట్టి పని! వెల సరసము!!
ప్రతి స్త్రీమైన ఉక్కుతో తయారుచేయబడు చున్న చిన్న, పెద్ద నైజాల మడతచాతులు, పేనాకత్తులు, బ్రాస్ కత్తులు, వివర్ణ విశేషముగా వేసి తయారుచేయబడు చున్న అన్ని నైజాల యిల్లడి కప్పుతాళములు, ఇనుప కప్పుతాళములు, ఇల్లిడి యినుము కలిసిన కప్పుతాళములు, మంచి తాళములతో బంతో బస్తుచేయబడిన యినుపపెట్టెలు వగైరా సామానములు కర్మాగారమున తయారగుచున్నది. (3081)

దరఖాస్తులు ప పిన ధరలు తెలుపబడును.
కర్తవ్యము సరసమైన కవిష నీయబడును.
తంతి చిరునామా: బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో, "ఇండస్ట్రీస్" కట్టపు అండ్ లాక్ మేకర్సు లోక వెద్దాపురం. (గోవానరి జిల్లా)

నమకము (1842)
బంగారు, వెండి రత్నముల
నగలును ఇతర వస్తువులను
వాపసు యిచ్చిన పుచ్చుకొని నైకము ఇర్పబడును
ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి
గురుసామి శెట్టి కంపెనీ
25, చైనాబజారు రోడ్, మదరాసు.
నగలు వాణ్యముగాను పూచీతోడక సరియైన ధరలకు తయారుచేసి విక్రయించుట మంచబడును. తయారున లేనవాటిని అతిక్లిష్టముగా ఆర్డరుమేరకు తయారుచేసి యిర్పబడును. ఒకసారి ఆర్డరు యిచ్చి నగలు తయారు చేసికొన్నవారి వలన మా నమ్మకము తెలిసికొనవచ్చును.

“అత్యంత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని”

ఇది మంచి ఆకర్షకకర్తవైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకు ప్రతిదినమును మిక్కిలి పుష్కలముగ కరము. ఇది చూచుకొనుటకు జాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగునవి అవసరములేదు. నులకమైన తెలుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప సర్దిపెట్టులను పొందినది. వెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు సబ్ జడ్జిగారు ఆతి నారాయణరావు పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గిల్లు వ్రాసిరి. “రాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంకోచము కలిగించునని నా నిశ్చయము.” పుస్తకములు వలయువారు యీ దిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలయును.
తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము.
చోడవరం, వికాఖపట్నం, జిల్లా 2868

జగ్గయ్య వేట - శుద్ధ స్వదేశీ సంత

ఆగష్టు 27, 28-వ తేదలయందు జరుపబడును.
గాంధూగ, తుని, వెద్దాపురం, రెండుచింతల, వరంగల్, అంగలూరు నుంచి దుకాణములు రాగలవు. 7, 8వేల రూపాయల సరకు రావచ్చును. ఎల్లరు సంతకు జయప్రదముచేయ ప్రార్థితులు. నందిగామ తాలూకావారలకు నూలు వడుకుటయందు పోటీపరీక్ష. బహుమానములు గెలుపొందినవారిల కీయబడును.
షరా:— ఇచ్చటికి బెజవాడనుంచి మోటారు గలదు. నైజాం రైలుమార్గమున బోనకల్లు స్టేషనునుంచి జిల్కూలు గలవు. అవులేజెన్సీ గలదు.
(3103) సాధు రామకృష్ణయ్య.

డిన్ మనోరియా లేక స్త్రీల సహకారి

స్త్రీలకు గలుగు ఋతుశూల, అకాల బహిష్టి, బహిష్టి కాలమందు బాధ, మైలజాస్తిగాను తక్కువగాను పోట, నుకునుమోగము, గర్భసాపము, అకాలబహిష్టి సంబంధమైన ఇతర వ్యాధులు మున్నగువాటికి ఇది తప్పక తక్షణమే గుణమును గలిగించును. కఠినమైనట్టి, దీర్ఘముగా నుండునట్టియు వ్యాధులను ఇది అత్యుత్తముగా బాగుచేసినది. బహిష్టి అగుటకు ముందును, బహిష్టిగా నున్న పురుషుడు దీనిని వాడవలెను. ఒక టీ స్పూను బోషధమును నీటితో కలిపి ప్రతి 4 గంటల కొకసారి వంతున నేవించవలెను. బుడ్డి 1-కి ధర రూప 2—8—0.
అవశ్యకమైన మరు టి మాసమునందును ఇదేతీరున వాడవలెను. గొప్ప ఆర్ధరులు వంపువారికి మంచి కిమీష నీయబడును.
V. M. Annajee & Bros,
Whole sale & Retail Chemists & Druggists,
2/200, Mint Street, Madras.

విదేశవార్తలు

కెన్యానందలి శ్వేతముఖులు

భారతీయులపై ధ్వజమెత్తుట.

బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునందు సమానస్వత్వము లుండుట గురించి డెయిలీ ట్రైబ్యూన్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— సామ్రాజ్యవాదులకు సామ్రాజ్యమునందలి అన్ని భాగములందును సమాన హక్కు లుండవలయునను సూత్రము కెన్యానందకుడ అనువర్తించునట్లు చేయ బ్రయత్నములు సలంపబడుచున్నవి. ఈ విషయమై తూర్పు ఆఫ్రికాలో తీవ్రమగు భేదాభిప్రాయములు బయలుదేరును. ఈ సూత్రము ఆఫ్రికాదేశములలో అమలు నందుంచిన బ్రిటిషు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతతూర్పు ఆఫ్రికా మార్గలందు అచ్చట నుండు భారతీయుల సంఖ్య శ్వేతముఖులకన్న మిగుల అధికము. ఆంగ్లేయులు తమ రక్తమును ధనమును భారపోసి తూర్పుఆఫ్రికాను అభివృద్ధిపరచిరి. కావున తూర్పుఆఫ్రికాను అనుభవింప ఆంగ్లేయులే అర్హులు. అట్లుకాక ఆ ప్రదేశములను భారతీయుల అధీనము చేయుట ఎంతమాత్రము యుక్తముకాదు. ఇట్లు చేయుట కాలచక్రమును వెనుకకు త్రిప్పట భారతీయుల ఆశయములపట్ల మాకు సానుభూతి గౌరవము కలదు. అయితే ఆంగ్లేయులభివృద్ధికి తోచిన దేశములను భారతీయుల పాలుచేయుట ఎట్టిన్యాయమో మాకు తెలియదు. ఇది గొప్ప సమస్య. 20 లక్షలమంది నల్లవారిని పరిపాలించు అధికారము భారతీయులపరము గావించుట సామాన్యమగువిషయము కాదు. కావున అధికారులు యీ విషయమై చక్కగ, ముందు వెనుకలు ఆలోచించి క్రొత్తవిధానములు చేయుదురని తలచుచున్నాము. ఆంగ్లేయులసంఖ్య భారతీయులసంఖ్యకన్న అధికముగ నున్నచో ఎట్టి ఇబ్బంది లేదు. కావున కెన్యాభారతీయులకు వోటు హక్కులు నిచ్చు ప్రస్తావన మనుకొనుట యుక్తము.

ఇదేవిషయమై 'అవుట్ లుక్' (లండను) పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— కెన్యానందలి భారతీయులు సమానహక్కు లుకొనుచు గొప్ప ఆందోళనను సలుపుచున్నారు. ఇండియాదేశ స్థులు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వీరికి సహాయ మొసంగుచున్నారు. ఈ విషయమై కొంతెము విమర్శించుట అవశ్యము. కెన్యా లోనుండు 10 వేల శ్వేతముఖులు ఒకదృఢనిశ్చయము చేసికొని యున్నారు. భారతీయు లెంతతీవ్రముగ ఆందోళనను సల్పినను, విచారణసంఘము లెట్టి సలహా లిచ్చినను, ప్రభుత్వమువారి చేయు త్తనపులు అమలునందుంచిననుసరే, ఆంగ్లేయులు తమ అధికారములను వదలుకొని భారతీయులకు సమానహక్కు లొసంగుట కంతమాత్రము సమ్మతంపరు. ఇదియే వారిదృఢనిశ్చయము. భారతీయులకు లోబడుట కంటే కత్తికట్టి యుద్ధము చేయుటకు ఆంగ్లేయులు సంసిద్ధులై యున్నారు. ఇట్లు సమానహక్కు లియ్యబడినచో ఆంగ్లేయులు భారతీయుల మెడల నరకుటకు సమయము మాచుచుండెదరు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి విషయమై పట్టుదల వహించి ఆంగ్లేయుల ఆశాంతిని గమనించి భారతీయుల ఆందోళనమును అణగద్రొక్కకున్న యీ సమస్య మరింత విషమమగును.

మాంచుర్లు గార్డియన్ పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికాయందలి భారతీయులు నావ్యాపారి యగు ఎ. జి. జీవాంజిగారిని తమ కష్టములను బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికి తెలియబరచుటకు లండనుకు రాయబారిగ పంపిరి. తూర్పు ఆఫ్రికానుండు భారతీయులసంఖ్య చాల అధికము. భారతీయులే దేశావాయమునందు చాలభాగమును చెల్లించుచున్నారు. ఇండియా మంత్రి ఇండియానందలి రాజ్యపరిషత్తు భారతీయుల ఆశయముల పట్ల సానుభూతి కనబరచుచున్నాడు.

జీవాంజిగారు గడచిన వారమునందు జరిగిన తూర్పు ఆఫ్రికా భారత జాతీయ మహాసభకు అధ్యక్షులుగ నుండిరి. వీరు గొప్పపట్టుదల కలిగిన గొప్ప మేధావంతులు. ఆయన ఒక చిన్న పనివాడుగ తూర్పు ఆఫ్రికాకు వెళ్లి తన బుద్ధిసామర్థ్యము లచే గొప్పవర్తకుడు భూస్వామి అయినా.

యువరాజుగారి పర్యటనము:— వీరు రివెన్యూమంత్రియైన ప్రయాణము సలిపెదరు. అక్టోబరు 26 వ తేదీని పోర్టుస్మిత్తుకు వడలెదరు. 29 వ తేదీని జిబ్రాల్టరు, నవంబరు 1 వ తేదీ మాల్టా, 5 వ తేదీ సెయింట్ పీటర్, 7 వ తేదీ మెసూరీ, 12 వ తేదీ ఏదెక్ 17 వ తేదీ బొంబాయి. 1922 మార్చి 17 వ తేదీనకు ఇండియాలో పర్యటన మొగ్గు ప్రియట్ట జపాను వెళ్లెదరు.

వాషింగ్టన్ మహాసభ:— ఈ మహాసభకు రమ్మని అమెరికావారు బ్రిటన్, జపాన్ ప్రాస్థుదేశములకు ఆహ్వాన మందిరి. ఈదేశపు ప్రభుత్వములు ఆహ్వానము నంగీకరించిరి.

పర్షియా:— పర్షియానందు వ్యాపారము తీవ్రించుచున్నది. జాక్క-సముదాయ ధనములేదు. పైనికులు జీతముకొరకు అల్లరి చేయుచున్నారు. పర్షియా యువరాజు కాకాన్ ఘాంటి నోపులుకు వెళ్లుచున్నట్లు తెలియుచున్నది.

పెట్రోగ్రాడు రేవు అన్ని దేశములవారు ఉపయోగించుకొను హక్కును ఇంగ్లాండునందలి వర్తకులు కొందరు సోచి యట్లు ప్రభుత్వము వారివద్దనుండి పొందిరి. దీనివల్ల నావరక్తము అధికము కాగలదు.

విల్లొండు వ్యవహారములు:— ఈ తరుణమున సంధి కుదురుకుండిన విల్లొండునకును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారికిని తీవ్రమగు యుద్ధముసంభవించు నని ప్రభువులసభలో లార్డు ఛాన్సలరుగారు చెప్పిరి.

విల్లొండు నిర్బంధితులలో నొకరగు జేమ్సు స్ట్రేస్సుగారు తప్పించుకొని పారిపోయిరి. అందుచే నిర్బంధితులనుండి మాట పుచ్చుకొనివారికి స్వేచ్ఛాసంగుపద్ధతి రద్దుచేసితిమని సర్ సెవిలు మెకురెడిగారు ప్రకటించిరి.

బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారి మర్తులను డెయిలు ఈరాక్ సభవారు నిరాకరించెదరని అందరు నమ్ముచున్నారు. ఆయనను అంతటితో సంధిప్రయత్నములుముగియుననియును, వేరుమర్తుల విషయమై ఆలోచనలు జరుగునని నాయకులు అభిప్రాయపడుచున్నారు. డెయిలు ఈరాక్ సభలో ఎర్నెస్ట్ ఛిల్డర్స్ అను నరెడును, బ్రిటిషువారిచే మరణదండన అనుభవించిన సిక్కిసుల బంధువులును సంధి ప్రయత్నములపట్ల సంపూర్ణముగ విముఖులై యున్నట్లు తెలియుచున్నది. కొన్ని సిక్కిసు పత్రికలు మితవాదమునకు కడంగుచుండుట కుభవమకము.

డివేలరాగారి ఉపన్యాసము వల్ల విషయ పరిధిను లేవనెత్తుచు బ్రిటిషులో కొంద రభిప్రాయపడుచున్నారు.

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారింతకంటే మంచిమర్తులను ఇవ్వజాలరని తెలియుచున్నది. డెయిలుఈరాక్ సభవారు డివేలరా ఆలోచన ననుసరించి సంధి మర్తుల నిరాకరించినచో, లాయకు జాజ్జి గారు బ్రిటిషు నియోజకవర్గమును యీసమస్య పరిష్కరింప గోరుదురని తెలియుచున్నది. అనగా క్రొత్త ఎన్నికలు జరుగును.

బెల్జియన్లను అల్లరులు:— బెల్జియన్లలో 22 వ తేదీ సంయుక్తవాదులకును కాభివలకును చిన్నయుద్ధము జరిగినది.

పర్షియా రాష్ట్రము నందలి అల్లరులు అణగద్రొక్కబడినది.

మెసపటోమియా యందలి పరిస్థితులు చక్కగ నున్నవనియు శిశుకాలములోనే బ్రిటిషుపైనికుల సంఖ్య తగ్గించబడునని తెలియుచున్నది.

నెల్లూరుజిల్లా కలు అంగళ్ల వేలములు
పూర్తిగా నిలిపావుట

సుమారు రెండుమాసముల నుండి నెల్లూరుజిల్లాయందలి కల్లంగళ్లను పొడించుటయందు స్థానికప్రభుత్వమువారు చేసిన విశ్వప్రయత్నము లన్నియు సంపూర్ణముగ విఫలమయ్యెను. జిల్లాయందు 348 అంగళ్లు ఉండగా 2 అంగళ్లుమాత్రమే పొడబడిన. అవికూడ నెలకు రు 6-0-0 హీనమై తమనకు పొడబడిన. సర్కారువారు ఒక చిన్నసభ గావించి అందు సహాయనిరాకరణవాదులను మద్దతున నిషేధకప్రచారకులను ఇరుకుమార్గమున ద్రోసి తంటాలు నెట్టుటకు గొప్ప ప్రయత్నముల నాలోచించినట్లును తెలియచిన్నది. ఇందువల్ల సేకావోలు సర్కారువారు నెప్టంబరు 2-3 తారీఖులందు జిల్లాయంతటను కల్లంగళ్ల వేలమును ఏకకాలమందు జరుగునట్లు ఏర్పాటు చేసి వేలములు చేయుటకు నెలమార్గమున కనుకూలించనట్టియు తాలూకా ముఖ్యపట్నములు గానట్టియు నెల్లూరు, కావలి, గూడూరు మొదలగుపట్నములకు చేరువలేనట్టి మూలతీక్షిప్రదేశములను 24 టీని వెదకి ప్రచారకులకు, సర్కారు ఉద్యోగిగ్గులకు, మీదుమిక్కిలి పాటదార్లకు మితిలేని కష్టములుగలుగజేసి అగ్రామస్థులకు మునరాని అపనిందల తల్కెట్టుటకు ప్రయత్నించిరి. ఇట్టిదూరప్రదేశములందును, పల్లెటూర్లయందును వేలము జరుగుటవలన ప్రచారకులు వచ్చుటకు జంతుదురని తెలచెదకేనా గాని ఫలితము మాత్రము నానమకొనినట్లు జరుగక ప్రచారకులకు

ఎక్కువ ఉత్సాహమును, గార్వదీక్షయు గల్గునని మేము నమ్ముచున్నాము. నిరాకరణవాదుల ప్రయత్నములకు సర్వజనమ్యుత మైనఈవిషయమందుకూడ ప్రభుత్వమువారు అటంకము గల్గించుట అంత ప్రశంసాపాత్రముగాదని మేము విన్నవించుచున్నాము. కావున ప్రస్తుతపు పరిస్థితులను చక్కగా గమనించి మానుండలియులు రాజకీయభేదాభిప్రాయముల పాటింపక అందరును ఏకీభవించి విషయముయొక్క ప్రాముఖ్యమును గమనించి సెప్టెంబరు 23 తారీఖులందు తమకు యుక్తమని తోచు వేలపు ప్రదేశములకు 1 వ తారీఖు సాయంత్రము లోపలనే పోయి ఒక అంగడి నైనను పొడకుండునట్లు పాటదారులను ప్రార్థించెదరని కోరుచున్నాము. ఈవిషయమునం దింకను పంతులబడి గలిగి యుండు న్యాయవాదులు కచ్చిత్రద్దతో పనిచేసి తమదేశమునకును వృత్తికిని దైవమునకును తమ ధర్మమును నెరవేర్చెద రని నమ్ముచున్నాము.

తూములూరు శివరామయ్య, కె. వి. రాఘవాచార్యులు, అల్లాసామి ఆయ్యరు, చందూరు వెంకటకృష్ణయ్య మహమ్మద్ అగాసాహేబ్, సయ్యద్ అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహేబ్.

ఆన్నదానము :— శ్రీతిలకు మహావీర్యుని నిర్వాణదిన మహోత్సవ సందర్భమున 1-8-21 తేదీని ఏలూరు పురమున, అరటిపల్లె వర్తకు లందరు కలిసి రూమామి 6000 వైగా బీదప్రజలకు అన్నదానమును గావించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘం కార్యనిర్వాహకవర్గము వారిసభ:—ఈనెల 3-౧-౨౩ తేదీ మధ్యాహ్నము ౨ గంటలకు కర్నూలు కార్యశాలసంఘం కార్యాలయమున ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘం కార్యనిర్వాహకవర్గ సభ జరుగును.

వనాపధినరస్వరిల్లా
రక్తహీనతను రక్తముయొక్క అశుభ్రతను పోగొట్టుట నుండి శరేత్తుక గాంజిని. ధం 1.12.0
ఇండియా కిలోకొనండి ఎచ్చటి కైనను తహిలాఖత్తు ప్రతిభను గా కంజుడును. (2978)
విలాసము పి. డి. సావంత్.
నం 144 ఫననవాడి బొంబాయి.

పాత్యపు వెంకటాచల పండితుల
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాపథమగు
లోకామయహర
కస్తూరి మాత్రలవలె

సర్వోత్తమగుణ కారియగు దివ్యవృక్షము శోణిటి లేదని ధారాశ్రమ గా చెప్పవచ్చును వీటిలో అక్షేపకరమైన యే వస్తువు చేరలేదు గావున అపుడు పుట్టిన శిశువు మొదలుకొని వృద్ధులవరకు ప్రతిఒక్కడును సుంజనాములేక నేరించవచ్చును. ఈ మాత్రలు 8 నుండి 5 వరకు తాంబూలములో గాని లేక వట్టి నోటిలోగాని ప్రతిదినము ఉపయోగించుచు వచ్చిన ఎడల మందము అదీర్గము మలబద్ధము చితి జ్వరము జ్వరము మలేరియాజ్వరము వీరియ వారము, దగ్గు, పడితము నరముల నొప్పి లల

హీనత ఇంపు ఎంజా ప్లేగు కలరా మున్నగు ఇంకా అనేక వ్యాధులను దగ్గరకు రానియ్యదు. జబ్బుగలిగిన వేళ ఉపయోగించిన తక్షణమే గుణ మిచ్చును. ఒకేపోటు కూర్చుండ ను నిన గురుస్త్రాలు వ్యాపారస్థులు ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులు భూమిశ్రీలు కూడ ఈ మాత్రలను నేరించి గుణమును పొగడుచున్నారు. 550 మాత్రలు గల సీసా 1-కి వెల రు 0.4-0 ఒక సీసామొదలు 6 సీసాల వరకు పోస్తే 0.4-0. ఒకేసారి 6 సీసాలను తప్పించిన పోస్తే తో యు 1-8-0
1: సీసాలు " " 2.18.0
25 సీసాలు " " 6.8.0
అన్ని దుకాణములందు దొరకును
శ్రీ కస్తూరాఘన వైద్యశాల
(301-594) మైసూరు.
రింగ్ విలాసము— పండిట్ మైసూరు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1921-వ సం॥ ఆగష్టునెల 25-వ తేది

గురువారము

ప్రస్తుత స్థితి

ప్రస్తుత దేశస్థితిని శాంతిచిత్తముతో వర్ణింప

వలసిన భావ్యత అధికారులపై నిలిచియున్నది. ఎంతకాలము గడచినను తమ కష్టములు గట్టెక్కుమార్గము గనుపించనందులకు, ప్రజలు ధర్మబద్ధమగు సహాయనిరాకరణోద్యమము నవలంబించి, గాంధీమహాత్ముడు నివృత్తిమార్గమును బోధించెను. తమ స్వతంత్ర ప్రజలు గుర్తించి, ఆశోకలబ్ధిని గాంచుటకు, గాంధీ కృషిసలిపెను. తన సంకల్పము నెరవేరుట కాలను అహింసయే ఉత్కృష్టసాధనమని ప్రబోధము సలిపెను. ఏదేశమునందును, ప్రజలీతరున ధర్మసాధనముతోమాత్రమే పోరాడి యుండలేదు. ఆ సంగతి ఆంగ్ల దేశమునందు సులభము గుర్తించబడెను. హిందూదేశ మవలంబించిన జార్జన్యరహితసాధనములు, ఆత్మపారిశుధ్యమునకును లోకకళ్యాణమునకును మార్గము జూపుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో సధికారవర్గమువారు భారతీయుల దృక్పథమును గారవించి, వారి కష్టములను బాసి యుండవలసినది. స్వరాజ్యసిద్ధికి ఆలంకముల బెట్టుకుండ, తాము గూడ శాంతిపథమునే ద్రోశియుండవలసినది. ధర్మవేదికపై ఉభయములు నాసీనులయినపుడు ప్రవృత్తిమార్గము నవలంబించుటకు వీలు గలిగెడిది. అందుకు మారుగ ప్రజలలో గలిగిన స్వరాజ్యోత్సాహమును దండనమార్గావలంబనముచే, అధికారులు అడచివేయ ప్రయత్నించిన కొలదియు దేశములో నశాంతి మరింత యధికము గాజొచ్చెను. నిర్బంధముల మూలమున గాక, స్వపరిపాలనాప్రదానము మూలముననే దేశస్థితి చక్కవగునని కాంగ్రెసు సభ దెలియచేసెను. అట్టియభిప్రాయమునే దూరదృష్టిగల ఆంగ్లప్రముఖులును వెల్లడిజేసిరి. కాని, అధికారులు వారి మాటలను వెడచెవిని బెట్టిరి. పంజాబు, కిలాఫాత్, స్వరాజ్యసమస్యలు సంతృప్తికరముగ పరిష్కారమగుటకు, ప్రయత్నింపకబోయిరి.

దేశమునందు అందుచే రానురాను విషమస్థితి పెరుగ నారంభించినది. దుర్భర పరిస్థితులలో సముతము ప్రజలు చూపిన ఆత్మనిగ్రహమును పాలకులు గారవించకబోయిరి. నిరాకరణోద్యమము మూలమున, దేశము తన స్వరాజ్యావస్థను ప్రపంచమునకు వెల్లడి జేయగలిగెను. స్వయం నిర్ణయతక్తిని ప్రకటించగలిగెను. ఇట్టి యనుకూల తరుణమునందు ఆంగ్ల దేశము హిందూదేశపు స్వయంనిర్ణయాధికారమును గుర్తించి, తదనుకూలముగ స్వపరిపాలనపు ఏర్పాటులను గావించి యుండినచో, సామ్రాజ్యోద్యమమునకు ఎంతయో శ్రేయోదాయకముగ నుండెడిది. ప్రపంచసమస్యలను పరిష్కరించుటకు సులభమార్గ మేర్పడెడిది. వివిధదేశములనును స్వయంనిర్ణయాధికారము గలదని గుర్తించి, దాని నాధారపరచిని నానా రాష్ట్ర సంఘము కార్యవిధానమును కొనసాగించి యుండినచో ప్రపంచమునందు ఈ సరికి శాంతి నెలకొని యుండెడిది. వాషింగ్టను నగరమునందు ఆయుధభరణియను సమావేశ మను పేరుతో మరియొక సమావేశము జరుగ గలదు. గ్రము లేకుం

డెడిది. పరాధీనదేశసమస్య పరిష్కార మయిన పిమ్మట, మారణసాధనముల కవసరము దగ్గి పోవును. భూమ్యాక్రమణవాంఛయే ప్రపంచ దుఃఖమునకు కారణభూతమగుచున్నది. ఇంపీరియల్ భావమును పెంపొందించుట కిదియే మూల హేతువగుచున్నది. ప్రధానమగు స్వాతంత్ర్య ప్రశ్నను వదలి, ప్రయోజనవిరహితము లగు కార్యములకొరకు సభల వెంబడి సభల గావించుట అసభ్యముగ గనుపింపకమానము. స్వరాజ్యము మానవుల జన్మస్వాతంత్ర్యము. లోకమాన్యతలకు మహాశయుడు ఈ సత్యమును గ్రహించి, దానిని బహిర్గతముజేసియుండెను. సంధిసభ వారికిని, ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారికిని ఈసత్యమును స్ఫుటపరచి యుండెను. కాని, వారు దానిని లక్ష్య పెట్టక గాలిలో మేడ గట్టసాగిరి. పునాదిలేని యా సౌధ ముంచే నిలువక నేలగులినది.

పునర్నిర్మాణమునకు వారు పూనవలసినవచ్చినది. ఈ మారయినను సరియగు పునాదులను నిర్మించుటకు మారుగ అతుకులతో బని నారంభించిన యెడల, ప్రపంచశాంతి స్థాపితము గా నేరదు. పరాధీనదేశములలో ప్రజల కోర్కెలను తృణీరించిన కొలదియు, వారిలో నిరాశ జనింపకమానమనిరాశ జనించిన మెటనే ప్రజాశయములను సఫలపరుచుటయే ఆపన్ని వారణమునకు మార్గమగును. అందులకు మారుగ దండోపాయములచే ప్రజలను రెచ్చెట్టిన కొలదియు, విషమస్థితి జనించుట సహజము. తెగవరకు చిగింపగూడదను సామ్యమును, మనమునం దుంచుకొనుట శ్రేయస్కరము మలబారులో జరిగిన కల్లోల మిందుకు ఫలితముగ నున్నది. ఆ కల్లోలమునకు సరియగు కారణ మెద్దియో బహిర్గతము కాలేదు కాని, పంజాబునందు వలెనే శాంతిని స్థాపించు నిమిత్తము పై నికుల నుపయోగించుచున్నటుల, ప్రభుత్వ ప్రకటనము వివరించుచున్నది. అవకాశ మిచ్చుచో, శాంతి స్థాపనకు తామే కృషిపలిపెద మని, యాకూబు హుస్సేనుగారు పత్రికలకు వ్రాసి యుండిరి. దేశస్థితిని, పంజాబు పాఠమును, ప్రపంచపరిస్థితులను గమనించి, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు సామ్య మార్గముల నవలంబించుట భావ్యము. ప్రజలు అల్లరులకు పాల్పడినపుడు, వానిని గాంధీ మహాత్ముడే మిగుల కఠినముగ నిరసించును. జార్జన్యము నవలంబించుటచే, నిరాకరణోద్యమ సాఫల్యమునకు నష్టము గలుగు నని, గాంధీ మహాత్ముడు పలుమారు ఎలుగెత్తి చాటి యున్నాడు. శాంతి స్థాపనముపట్ల ఆతురము గనుబడిచెడి ప్రభుత్వము వారు గాంధీమార్గము ననుసరించి, సామ్యమార్గావలంబనము మూలమున ప్రజలను శాంతిచిత్తుల జేయుట, లాభకరము.

ఇంతటితో వారిధర్మము పూర్తి గాజాలదు. స్వరాజ్యసంపాదనమే, భారతీయుల ముఖ్యాశయమని వారు గుర్తెరిగియున్నారు. స్వరాజ్యస్థాపనము దూరమయిన కొలదియు, ప్రజలలో ఆశాభంగ మధికముగ కలుగుచున్నది. ప్రజలలో నెట్టిభావము వ్యాపించుచున్నదో గనుగొనుటకు, గోదావరిమండల సమావేశ కార్యక్రమము జూచిన తేటపడ గలదు. శాసనోల్లంఘనమును సాక్షికముగ సంగీకరించుచు, సమావేశము వారు తీర్మానించిరి. స్వదేశీ మద్యనిరసనములకు సంబంధించిన అక్రమము లగు నాజ్ఞలను మాత్రముల్లంఘింపదగు నని, తీర్మానము ప్రతిపాదించినది. ప్రతినిధుల నేకులు ఆజ్ఞాతిరస్కరణమునకు తమ సంసిద్ధతను తెలుపుచు సంతకముల గావించిరిని, మాకు జేరిన తంతివార్త దెలుపుచున్నది. స్వరాజ్యావస్థ గలదని దేశ మనేక

నిదర్శనముల జూపినది. వీని నన్నిటిని నిర్లక్ష్య పఱచుట, పాలకులకు భావ్యముగాదు. ఆగష్టు మాసారంభములోపల స్వరాజ్యస్థాపనమునకు దేశము అర్హత బడయు ననియు, ఆంగ్లదేశ మీ విషయమై మిగిలిన రాష్ట్రములకు మార్గదర్శము గాగలదనియు, గోదావరిమండల సభాధ్యక్షుడు తన అంత్యోపన్యాసమునందు బలికెను. జాతీయసమస్యలు త్వరలో పరిష్కారము కానియెడల, అమామృదాబాదు కాంగ్రెసు సభయందు, హైందవ ప్రజాస్వామ్యమును ప్రకటించవలయు నని, మరియొక తీర్మాన సమావేశయందే గావించబడెను. ప్రజల మనోభావములను గ్రహించుట కీ తీర్మానములను పరికించిన జాలును. సత్వరస్వరాజ్య సంపాదనావశ్యకత ఆసేతు హిమాచల పర్వతమును ప్రజల నేకభావభరితుల గావించినది. ప్రస్తుత విషమస్థితి దొలగిపోవుటకు, ప్రజలకోర్కెలను మెటనే సఫలపరుచుటకన్న సులభమార్గము లేదని పాలకులు గ్రహించుట కర్తవ్యము.

నాగపురపు కాంగ్రెసుసభ ప్రజాశయమును సందియమున కవకాశములేకుండ దెలియబరచెను. తిలకు స్వరాజ్యనిధి పూర్తియైనపుడు ప్రజల త్యాగశక్తి వెల్లడియయ్యెను. బాంబాయి కాంగ్రెసుసభ స్వదేశ ప్రతీక్షాసంపూర్తియందు ప్రజల స్వరాజ్యావస్థను ప్రకటింప నిశ్చయించెను. తదనుగుణముగ స్వదేశవత్త్రనిర్మాణము ఎడ తెరిపి లేక జరుగుచున్నది. స్వదేశ ప్రతీక్ష ముప్పదియవ సెప్టెంబరులోపల బూర్తి గావలయు నని, అఖిల భారతీయ కాంగ్రెసు సంఘము విధించి యుండెను. ఈలోపున, శాసనోల్లంఘనము నవలంబించువిషయమాయా రాష్ట్రముల సంసిద్ధతకు విషవబడెను. గోదావరిమండలము తన సంసిద్ధతను ముందుగ గనుబఱచెను. దేశమునందు, భావదాస్యమును దొలగించుటకు, భారత నాయకు లింతవరకు గట్టిగ బనిచేసి యుండిరి. ఆంగ్లదేశమునందు కాంగ్రెసు సభాశయములు బలముగ నాటుకొనెనని, గాంధీ మహాత్ముడు గుర్తించి యుండెను. నూతనోత్సాహమునందు ఆంగ్ల దేశము వంగ, తమిళాదిరాష్ట్రములకు మార్గదర్శకముగ నుండునని, ప్రకాశం పంతులుగారు గోదావరిమండలి సమావేశమును ముగించుచు నుడివి యుండిరి. దేశపు భావిదశ తన హస్తములందే గలదని గుర్తించి, లోకమాన్యతలకు మహాశయుని యుపదేశమును ఆంగ్ల భూమి సార్థకపరచినది. ఆత్మశక్తిని గ్రహించినది. ఆత్మవిశ్వాసమును గనుబఱచినది. ఇంతవరకును జార్జన్యమున కేమాత్రము అవకాశము లేకుండ శాంతిని కాపాడినది గాంధీమహాత్ముని యుద్యమ హృదయమును కనుగొని తదనుగుణముగ నాచరించుటలో ఆంగ్ల దేశము ముందంజ వైచె ననుటకు సందియము లేదు. ఇతరరాష్ట్రములలో అపుడపుడు అల్లరులు జరుగుట శోచనీయమయిననను, మొత్తముమీద హిందూదేశమునందంతటను ప్రశాంతమగు వాతావరణము వ్యాపించి యున్నది. సంపూర్ణ స్వపరిపాలనా స్థాపనమునకు, పాలకుల కింతకన్నను ననుకూల తరుణముండబోదు. ప్రజలలో నన్ని పక్షములవారును ఇందుకు సంసిద్ధత జూపుచున్నారు. కాంగ్రెసు సంఘము ప్రజల స్వయంనిర్ధారణమును క్రియారూపమున వ్యక్తీకరించుటకు, పాటుపడుచున్నది. ప్రజాశయ సాఫల్యమున కనుకూలసందర్భము లన్నియు దైవ వశమున గూడియున్నవి. పాలకులీయవకాశము గైకొని కాంగ్రెసు సభానిర్ణయమును త్వరలో సఫలపరుచుచో, దేశమునందు ప్రబలియున్న అశాంతి దొలగితిరును.

సంధి మార్గము

—(01)—

ఇరైండును సమాధానపరుచుటకు మార్గ మేమి యని విచారించుచు, నేషను పత్రిక సోదర దేశీయులకు అనుకూల మగు హితము నెసగినది. నేషను పత్రిక దెలిపిన హితము, సామాన్యముగ నెల్ల దేశములకును వర్తించును. ఆంగ్ల దేశీయులలో నూతనభావము ఉదయించవలెను. ఇంగ్లండుదేశ ముతో ఇరైండు సంధి జేసికొనుచున్న దని భావింపవలయును గాని, ఆంగ్ల దేశమునుండి వరము లను గోరుచున్నటుల నెంచుకొనగూడ దని నేషను పత్రిక దెలిపినది. అంగ్లేయు లీ విషయమును బాగుగ గ్రహించినపుడే, అనుకూల మగు సంధి గుదురుటకు సాధ్యపడును. ఈయభిప్రాయము దేశ మున బాగుగ వ్యాపింపవలె నని, నేషనుపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది. ఇందు వింత ఎద్దియులేదు. నానారాష్ట్రసంఘము ప్రయోజనకరముగ నుండ వలె ననిన, స్వతంత్రజాతులతో నది నిండియుండ వలెను. నేషనుపత్రిక సూచించినటుల "మనము ఇరైండుతో సంఘమును సంపాదించవలయును. దానిని సంపాదించగలము. కాని రాజనీతిపేరుతో గీచి గీచి బేరమాడుచున్నంతవరకు మాత్రము, దానిని సంపాదించగలము. ఛాథామ్, బర్మ, ఫాక్సు, డర్జం, మొదలగు ప్రముఖులు మన సామ్రాజ్యపు తొల్లింటి చెడు సాంప్రదాయము లను సంస్కరించిరి. ప్రపంచమును స్వాతంత్ర్య జాతులతో నింపుటకై, నూతనతరిపాలనావిధాన మును నెలకొల్పుటకు పాటుపడిరి. వారిని పురి కొల్పినభావము మరల వ్యాపించునపుడే, మనకు జయము గలుగును." అధినివేత రాజ్యపు హోదాకును, అధినివేత రాజ్యస్వాతంత్ర్యమునకును, అంతరము విశేషముగ గలదని నేషను పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఇరైండునకు హోదాదానమాత్ర మిచ్చి, అధినివేత రాజ్యప్రజల కుండడి హక్కులను ప్రసాదింపకుండుటవలన లాభము లేదని, సూచించినది. హిందూ దేశమునగూడ అట్టి యభిప్రాయమే వ్యాపించియున్నది. అధినివేత రాజ్యములతో బాటు సామ్రాజ్యసమావేశమునందు హిందూ దేశమునకు ప్రవేశమిచ్చినను, అధినివేత రాజ్యముల కున్న హక్కు లీదేశమునకు లేకుండుటచే, ప్రయోజనము ఏమాత్రము గలుగకున్నది. స్వతరిపాలనము పేరునకు గాక, నిజముగ నెలకొల్పునపుడే, ప్రజలలో సంత్వప్తి గలుగును.

మాజీపిడు వార్తలు:— 18-8-21 వ తారీఖున పోలీసువారిని కొట్టినారని తెచ్చిన అసహాయవాదులు 11 మంది మీదికేసును మా జబ్బుమేజిస్ట్రేటుగారు విచారించి వై వారిలో నొక ముద్దాయిమాత్రము ఉత్తర సాక్ష్యంగా శ్రీ తేల ప్రోలు యస్టేటులోని నౌకర్లను కొందరికి నమను చేయించు మని కోరగా నిరాకరించి మరల వాయిదా యిచ్చుటకు నీలు లేదని చెప్పి తీర్పు చెప్పెదమని ఘమారు రాత్రి 10 గంటలవరకు ముద్దాయిలును కోర్టులోనే వుంచి ప్రయివేటు గదిలోకి మా జబ్బు మేజిస్ట్రేటుగారు వెళ్లి చాలాసేపు తాలూకా హెడ్క్వార్టర్స్ శ్రీరాములునాద్దయగారిలో గుసగుసలాడి గజిబిబడి చిట్టచివరకు మర్నాడుదయం 7 గంటలకు ముద్దాయిలను కోర్టుకు హాజరు కావలసివదని చెప్పి సదరు ముద్దాయిలను పోలీసు కస్టడిలో నుంచి స్టేషనుకు పంపివేసిరి. తరువాత ముద్దాయిలకు కఠినశిక్ష 6 నెలలు ఇద్దరును రెండులు ఒకరికిన్ని, 8 మందికి 4 నెలలను విధించగా ముద్దాయిలు మేజిస్ట్రేటుగారికి అనేక మందముల నర్పించిరి. వీరందరు మిర్జాపూరు రాజాగారి హోటారుబండ్లలోనే స్టేషనుకు తీసుకోపోబడి రాజమండ్రి వెళ్లిరి.

ఇజాక్ మియ్యా సాహెబు:— తిను బిడ్డా తిను, నీ కేమియు హాని కలుగదు.
పెంకెప్పిలకాయ:— నాకు ముచిగుణ మిచ్చేది కావలెను. దానిని నేనే తయారు జేయవలెను.

అసహాయోద్యమము

—(01)—

లాహోరు సభ.

యవరాజుగారికి స్వాగతము.

24 వ తేదీ సాయంత్రము లాహోరులో మాహిద్వార మున కానల లాలాబజవతిరాయిగారి ఆధ్వర్యత క్రింద మిక్కిలి గొప్పసభ జరిగినది. యవరాజుగారికి స్వాగత మియ్యగూడదను తీర్మానము చర్చింపబడినది. యవరాజుగారికి మనదేశమున కు రావలెను. అపుడేవారికి స్వాగత మియ్యగూడదని తీర్మానించుటపాడిగాదు. వారుమనదేశమునకు వచ్చినపిమ్మట ఏదోయొక ముఖ్య కార్యమును చేయరని మన మేల యూహింపవలెను. ఆయన పంజాబు ఖిలాఫతు ఆక్రమములను తొలగించుటకు ముఖ్యముగా నేవో యొకటి చేసెదరని మాకు గట్టి నమ్మకము కలదు. నిర్ణేతుకమగు ననుమానమును కలిగించు కొనుట దోష మని యిద్దరు ముచ్చటిం చిరి గాని వోటులు పుచ్చుకొనగా వారిద్దరు మాత్రమే ప్రతిపాలులుగా తేలిరి. టెక్నికవారందరను స్వాగతమియ్యగూడదనియే తెలిపిరి. సైనిక శాసనమున కలిగిన అవమానశతము లింకను మానలేదు. ఖిలాఫతు విషయమున మంత్రులు వాదానము లొనరించి తప్పిరి. ఆ విషయమై మరల నే మి యు ను జరు గ లేదు. దేశము నందు కాటకము హెచ్చు గానున్నది. పంజాబు రాష్ట్రమునను లాహోరు నగరమునను గూడ కాటక బాధ ప్రబలముగా నున్నది. కాంగ్రెసు, ఖిలాఫతు, సిక్కుసంఘముల వారు అసహాయోద్యమమును ప్రకటించిరి గాన లాహోరు ప్రజలూ యవరాజుగారికి స్వాగతమొనంగ సంసిద్ధులుగా లేరని యీ సార్వజనిక సభ వారు తీర్మానించుచున్నారు. లాహోరు పురపాలక సంఘము వారు యవరాజుగారికి స్వాగతమియ్యకుండుటకు చేసిన తీర్మానము సమంజసము. ఈ తీర్మానమున కనుకూలురైన మున్సిసిపలు కమిషనరులు తమ విధులను చక్కగా నిర్వర్తించి నందనీయులైరి. యవరాజుగారికి స్వాగత మొనంగ ప్రయత్నించినవారి చర్య అనుచితము. వారు ప్రజా ప్రతినిధులు కాజాలరు అను తీర్మానము లామోదింపబడెను.

లాలా బజవతిరాయిగారు.

మన విధిని మన మతిక్రమింపగూడదు. వర్ణములోపల మనకు స్వరాజ్యము లభింపవలెను. యవరాజుగారు వచ్చినను సరే రాకున్నను సరే. మనము ఓక్షతో పురోగమమును సలిపి అసహాయోద్యమమును సాగించి స్వరాజ్యమును బడయవలెను. యవరాజుగారి రాకతో మనకెట్టి సంబంధమును లేదు. రాజాగమనముతో సంబంధించిన యుత్సవముల నన్నిటిని మనము త్యజింపవలెను. మనబిడ్డలను గూడ నాయుత్సవములకు పంప

గూడదు. దౌర్జన్యవిరహిత మగు అసహాయోద్యమము వలననే నిరంకుశాధికారుల పరిపాలనము సంతమొందింపవలెను. ఆంగ్ల దేశీయులు యింగ్లాండులో నెట్టి స్వేచ్ఛను కలిగియున్నారో అట్టి స్వేచ్ఛను మన దేశమున మనము కూడ బడయవలెను. అని లజపతిరాయిగారు నుడివిరి. సభ ముగియునకి రాత్రి 12 గంట లయినది. మహాత్మాగాంధీజయి అనుష్ఠానము మిన్నముట్టెల్లరును వెదలిపోయిరి.

ఉద్యమపరిత్యాగము

బల్లిమూలో మహాంతు రాజారాం, హకింషకీయుల్లాగార్లును వారి యనుచరులును అసహాయోద్యమమును వదలి కాంతి సభలో చేరిరి. మహాంతు కాంతిసభకు విరాళము నిచ్చెను.

పలామనము.

మేము వాదించకుండనే చెరసాలకు పోయెదమని ప్రగల్భములను పలుకుచున్న అసహాయవాదులు వారంటులకు దొరకకుండ పారిపోవునన్నారని ఒకసభలో గోవర్ధన హరిశ్చంద్రదాసు బి. సి. ఎస్. గారు నుడివిరి.

ధార్వారు కేసు.

ప్రతిదినమున జయిలునుండి కోర్టుకును కోర్టునుండి జయిలుకును వచ్చుచువును పోవుచువును ముద్దాయిలు జాతీయ గీతములను పాడుచుండిరి. ప్రజలు స్వాగతమిచ్చిరి.

కాకినాడ నుండలసభ

23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు మరల సభ జరిగినది. పస్టిఖాటు జాన్సు గారికి స్వాగతమిచ్చుటకు యింకను వాదించుచున్న న్యాయవాదులు కాంగ్రెసు సంఘాద్వోగులు గానున్న ఆయుక్యోగములను వదలవలెననియు తీర్మానములు చేయబడెను. స్వరాజ్యపత్రికకు ప్రజలుసహాయము చేయవలెనని కోరబడెను. పిమ్మట సన్మానసంఘమువారిచామూపటము తీయబడెను. అసహాయోద్యమతీర్మాన మామోదింపబడెను. ఈలోగా పంజాబు ఖిలాఫతుస్వరాజ్యవిషయములనుకూలముగాపరిష్కరింపబడనివో అనామదాబాదులో జరుగుదేశీయ మహాసభయందు స్వాతంత్ర్యముగానిరిపబ్లికు ప్రభుత్వముగానిప్రకటించవలెను. అనుతీర్మానమును పుసుబారి కోదండరామయ్యగారు రుపపాదించి గంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. ఉమరా అలీషాకవిగా రనువదించిరి. మహాత్ముడు అధినివేతనముల ప్రభుత్వమునంటి పరిపాలనము నుద్దేశించెను గాన నిట్టితీర్మాన మనకనరము. అని లక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారునుడివిరి. జి. సూర్యనారాయణ శర్మగారు 5 పల్లి కు తు అనుకూలముగా మాటలాడిరి. తీర్మాన మామోదింపబడెను. మరుసటిసభను రానుచంద్రపురమున జరుపవలెననియు పట్టాభిరామయ్య (చిక్కవోలు) గారును కేటిసిడి హుమయ్య (పేకేరు) గారును తీర్మానించిరి. ఆజ్ఞా తిరస్కారతీర్మానము నామోదించినందులకు సభవారి నభినందించుచు కొండావేంకటప్పయ్యగారు తలతివార్త నంపిరి.

తాను రాజాని మికి నింతిల్లుచు దాక్షిణ్యబ్రహ్మ కోర్కెల సుబ్రహ్మణ్యముగారు తేలి నందిరి. సన్మాన సంఘమువారిని వలంటిరులను అధ్యక్షుడ డబ్బివండించెను. కాకి నాడ విద్యాలయాలలోని పిద్యార్థులు బాతీయనేవ చేయ నవ కాళి మియ్యని విద్యాలలోద్యోగుల దాస్యప్రవృత్తిని నిరసిం చిరి. నొక్క కోర్కెవలన గాని లేక వారికి పోతముగా నష్టము కలుగుట వలనగాని తొలవారు సులభముగా లొంగెదరు. వారివ ట్లకంటే దేశద్రోహులై ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడు మనదేశీయు లపట్లనే మనము జాగ్రూకులముగా నుండవలెను. ప్రతినిభు లభి ప్రాయశ్చేదములను సవరించుకొని సభ జయప్రదముగా కొనసా గించినందులకు వందనీయులు. స్వరాజ్యస్థాపనమున గోదావరి వం డలము గుంటూరును గూడ మించిపోయి బొంబాయి వంగ డ విదా ది రాష్ట్రము లకు మార్గదర్శకము కాగలదు. హిందూ మహమ్మదీయమైత్రి నిరుపమానము. వారిని విడదీయుట కుద్యోగులు చేసిన ప్రయత్నములు విఫలమైనవి. గంభీరకోపనాస్థానముల నొసంగిన నారీ మణు లిరువురును (సుందరమృత్యు సుబ్బయ్యగారు) వందలమునకే గాక రాష్ట్రమున కంతకును ప్రబోధమును కలిగింప జాలుదురు. ఆ త్తేల్లిం భుమునకు 850 నుండి నుండిగ్ధు లగుట చాల ప్రశంసనీయుము. అట్టివారు కనీసము 10 వేల నుండియైన యీ నెలఖరులోగా యీనందలమున తేలవలెను. ఆవును మనము స్వరాజ్యస్థాపనము నకు చాలియుండు మని అభ్యుక్తుడు మడివెను. సన్మానసంఘా ద్యతుడు సాంబమూర్తిగారు అభ్యుక్తుడగు ప్రకాశంగారిని ప్రశంసించిరి. ప్రతినిభుల ప్రేక్షకులను నారీమణులను ప్రశం సించిరి. బాతీయనేవముతో సభ ముగిసినది.

టంగుటూరి ప్రకాశంగారు-మహా విప్లవము నులబారులో విప్లవము దౌర్జన్యము మరణములు లేటప్పిం చిన సంతాపకరమగు వాస్తవినవచ్చుటచే ప్రకాశంగారు గంజా ము విశాఖపట్టణము జిల్లాల కిప్పుడు వెళ్లుట మానిరి. 25 వ తేదీ మెయిలులో తేబావుర వెళ్లుచున్నారు.

యవరాజుగారికి స్వాగతము - కలకత్తాసభలు.

24-వ తేదీ కలకత్తాలో దాలుహాసీయందరమున మేరీ పుగారు చేసినసభలో చాలా అల్లరి జరిగినది. ముందుగానే అసహాయవాదులవచ్చి నిండిపోయిరి. అందువలన ప్రారంభములు పురమందిము కసారాలో సభచేసిరి. దానిచుట్టు పోలీసులు కావలియుండి పాశ్చాత్యులను సంతకములు చేసినవారిని మాత్ర మే లోనికి కదలిరి. కాని అసహాయవాదులగుంపు చుట్టును చేరి కేకలు వేయసాగిరి. దేశీయనాయకు లుపన్యసించునపుడు ప్రజ ల అల్లరి మిక్కిలి హెచ్చెను. ఆ నాయకులు గూడ ప్రజల నుద్దేశించి స్పృహలేదా అని కేకలువేయసాగిరి. అందువలన దీర్ఘ పన్యాసములను మాని తీర్మానములను త్వరగా నుపపాదించి ము గించిరి. సభను పురమందిరమునకు మార్పు ట క్కు గల కారణములను వెల్లెపు మొదట వివరించిన పిమ్మట కోనాబ్దుల్ ప్రభువు (గవర్నరు) అధ్యక్షత వహించెను. యవ రాజుగారి కన్ని తెగలవారును స్వాగత మియ్యదగునని తీర్మా నింపబడెను. అందుల కొక సంఘ మేర్పరపబడెను. ఆసంఘము నకు కోనాబ్దుల్ ప్రభువు సభ్యునిగా నియోజించిరి. కార్య నిర్వాహకసంఘమునుగూడ ఏర్పరచిరి. చందాలను వసూలు చేయుట కాసంఘమున కధికార మిచ్చిరి.

అసహాయవాదులు చిత్రరంజనదాసుగారి అధ్యక్షతక్రిం ద దాలుహాసీయందరముననే సభను సాగించిరి. కాంగ్రెసుతీ ర్మానమును మనము గౌరవింపవలెను. యవరాజుగారి ప్రజలతిథి గా నవచ్చుటలేదు. మన బాతీయనేవనును చంపివేయవచ్చు ప్రభుత్వము నకు ఆ తిథి గా నవచ్చు చు న్నాదు. అందుల కే మ న మా ప్రభుత్వము తో క త్తు కట్టితిమి గాన మనము యవరాజుగారికి స్వాగత మియ్య గూడదని దాసుగారు తెలిపిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానము ననుసరించి నెరేపుగారిచే సమకూర్చబడిన యీ కలకత్తాసభవారు యవ రాజుగారికి స్వాగత మియ్యగూడదని తీర్మానించుచున్నారను తీర్మాన మిసభలో చేయబడెను.

ఆంధ్రవాణికి నోటీసు.

బరంపురం డివిజను మేజిస్ట్రేటు గోకల్మనుగారు చేసిన సిఫార్సువై ఆంధ్రవాణి పత్రిక ప్రింటరును పబ్లిషరును 500 రూపాయలు భరావతు కట్టవలెనని జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నోటీసు చేసెను. ఆసామ్ము 15 రోజులలో చెల్లించవలెనని ఆహ్వానించె ను. ఆంధ్రవాణిలోని విమర్శ నిరాధారముగా నున్నదనియు 6 వ తేదీ సంచికలోని వ్యాసములు రాజద్రోహమును పురికొల్పు చున్నవనియు యాధారవతు కోరబడెను. బరంపురమున చాల నాల్గోళ్లను కలిగియున్నది.

పోరు నెంటు జార్జి డెట్

ఆగస్టు 23 మంగళవారం

పబ్లికశాఖ

జే. గ్రే, ఓ. ఓ. యి. ఐ. సి. యస్ గారు సహకార సంఘముల రిజిస్ట్రారుగా నియమింపబడిరి.

న్యాయశాఖ.

ఈ క్రింది అధికారులు సాక్ష్యమును యింగ్లీషుభాషలో తీసికొనుట కధికార మియ్యబడినది:— తిరువాళం కేవ రాజ మయ్యగారు (గోదావరి జిల్లా 1వ క్లాసు మేజిస్ట్రేటు) వులుగుం డం గోపాలరావుగారు వెల్లూరు భుజంగరావుగారు జంపాల వెంకటేశం చౌదరిగారు అద్దేకలం శనరినాథ పిల్లెగారు గుంటూరు జిల్లాలో 1 వ క్లాసు మేజిస్ట్రేటులు.

రెవిన్యూశాఖ

దేవగుప్తపు కేవగిరిరావు పంతులు గారు తెలపు నుండి రాగానే నెల్లూరు జెనరలు డ్యూటీకి నియమింపబడిరి.

మాంగుడి కైలాసం అయ్యరుగారు నెల్లూరు నుండి కడప ప్రెజిడికి మార్పబడిరి.

అభివృద్ధిశాఖ.

ధానవాడ ఆనందరావుగారు అగ్రికల్చర్ డెప్యూటీ డై రెక్టరుగా నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు మనమదోరై రాజమయ్యరు రామస్వామి శివగారు గవర్న మెంటు లెక్చరరుకుమిష్టగా నియమింపబడిరి.

రావుసాహెబు టి. యస్. వెంకట్రామణ్ గారు గవర్న మెంటు చెరుకుపంట పరీక్షకు నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనశాఖ.

ఈక్రిందివారలు పాలకొల్లు మ్యునిసిపలు కౌన్సిలరులుగా నియమింపబడిరి.— డే విడు పీటన్సుగారు వరదా మల్లయ్య గారు, బందరు అమృత్ గారు, కడియం నూరయ్యగారు.

కంచనపల్లి లక్ష్మీనృసింహారావుగారు, కడప జిల్లా జమ్మి ల మదుగు తాలూకాబోర్డు మెంబరుగను, జి. వెంకట సుబ్బా రెడ్డిగారు రాయచోటి తాలూకాబోర్డు మెంబరుగను నెమ్మకొన బడిరి.

రా. వెంకోటారావుగారు అనంతపురంజిల్లా మెన్కోండ తాలూకాబోర్డు మెంబరుగా నియమింపబడిరి.

దేవిరెడ్డి యెల్లారెడ్డిగారు ధోను తాలూకాబోర్డు మెంబ రుగా నియమింపబడిరి.

ఏ. జగన్నాథం పంతులుగారు విశాఖపట్నం జిల్లాబోర్డు మెంబరుగా నెమ్మకొనబడిరి.

విద్యాశాఖ.

ఎస్. ఈదాగౌండగారు క్లీనుమేరీ కాలేజీలోని యల్. టి. క్లాసుకు సీనియరు లెక్చరరుగా నియమింపబడిరి. మిస్. సి. సి. ఛాటర్జీటను జూనియరు లెక్చరరుగా నియమింప బడిరి.

మి. సెన్ గౌరి అమ్మగారు క్లీను మేరీ కాలేజీలో అసిస్టెంటుప్రాఫెసరుగా నియమింపబడిరి.

మహమ్మదుసాహెబు బహదూరుగారు మధోస-యి-అబాలలో హెడ్ మాస్టరుగా భాయం చేయబడిరి.

విజయరాఘవ రంగారావుగారు రాజమండ్రి ఆర్ట్స్ కాలేజి లెక్చరరుగా మార్పబడిరి.

చిన్నకవనంశాఖ యేకాంబర మొదల్యరుగారు పైదా పేట టీచరుకాలేజీలో లెక్చరరుగా నియమింపబడిరి.

ఆర్. యెస్. వెంకటరంగం చెట్టిగారు చిత్రూరుజిల్లా యెడ్యుకేషనుల కౌన్సిలుసభ్యులుగా నెమ్మకొనబడిరి. మాంధాత గౌరచంద్ర పట్ననాయకుగారు గంజాంజిల్లా యెడ్యుకేషనుల కౌన్సిలు సభ్యులుగా నెమ్మకొనబడిరి. నాగపూరు వారాయణ రావుగారు బెళ్ళారిజిల్లా యెడ్యుకేషనుల కౌన్సిలు వైస్చుపరి డెంటుగా నెమ్మకొనబడిరి. రావుసాహెబు పి. ఆదిమూర్తి రావుగారు అనంతపురం జిల్లా యెడ్యుకేషనుల కౌన్సిలు వైసు ప్రెసిడెంటుగా నెమ్మకొనబడిరి.

మిశ్రతనియము

లాయికే మెంటు కొలాకో బి. యే. యం. యల్ గారు తణుకు ఆడివనర్ మునసబుగా నియమింపబడిరి.

ఇం. వెంకటరావుగారు మద్రాసు మెటర్నిటీహాస్పిటలు లో రిజిస్ట్రార్డ్యూటీమిద నియమింపబడిరి.

జే. హెచ్. పిల్లంగు ఐ.యం. డి.గారు గవర్న మెంటు మెటర్నిటీ హాస్పిటలు రెసిడెంటు మెడికలు అఫీసరుగానున్న మెడికలు కాలేజీలో మిడ్మైన్స్రీ అసిస్టెంటు ప్రాఫెసరుగాను నియమింపబడిరి.

డబ్లియూ. యస్. మార్టిక్ గారు మద్రాసు మెటర్నిటీ హాస్పిటలులో జూనియరు మిలిటరీ అసిస్టెంటు సర్జనుగా నియ మింపబడిరి.

సి. కృష్ణస్వామి పిల్లెగారు మద్రాసు మెటర్నిటీ హాస్పి టలులో రిజిస్ట్రార్డ్యూటీమిద నియమింపబడిరి.

కే. వెంకటచలంగారు రాయపురం మెడికలు స్కూలు లో లెక్చరరుగా నియమింపబడిరి.

యస్. కాలప్ప పిల్లెగారు మద్రాసు జెనరలు హాస్పిటలులో రిజిస్ట్రార్డ్యూటీమిద నియమింపబడిరి.

జే. హెచ్. ధియోడోరు ఐ. యం. డి. గారు గవర్న మెంటు జెనర లాస్పిటలో మిలిటరీ అసిస్టెంటు సర్జనుగా నియ మింపబడిరి.

వెరంబూరు మిల్లులు

అల్లరులు

పోలీసువారి చాకచక్యమువల్ల మిల్లు పనివారి ఆకాంతి అణగిగదని అందరు తలచియుండిరి. రిజిస్ట్ర పోలీసులో కొంత భాగము మలబారుకు వెళ్లినందున సమ్మెకట్టిన కార్మికులు మరల దౌర్జన్యము చేయ ప్రారంభించిరి. మంగళవారం ఉదయం 9.30 గంటలకు హిందువులు, ఆదిద్రావిడులకు హింసప బ్రయత్నించు చున్నారను సమాచారము జి. రి. పోలీసు స్టేషను వారికి తెలిసెను. వెరంబూరుఆసుపత్రి యెదుట హిందువులు మహమ్మదీయులు చేరి ఆదిద్రావిడులవై రాళ్లు రువ్వ ప్రారంభించిరి. వెంబ్ ఆను నొక ఆదిద్రావిడునికి గుంబి దెబ్బలు తగిలెను. పరచేరియందలి పశుమారణశాల ఆక్రమింప బడెనని వార్త తెలిసెను. పోలీసువారు ఆయాప్రదేశములకు వెళ్లి కాంతి స్థాపించిరి. గాయములు తగిలినవారు ఆసుపత్రికి పంప బడిరి.

ఉదయము ఇట్లు జరిగెను. ఆదివసము మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు మిల్లు పనివారుగూ ఆదిద్రావిడులు భోజనము చేసికొని మిల్లులకు తిరుగ పోవుచుండగ హిందువులు మహమ్మ దీయులు డి.మె.ల్లోసు లోడు సందు చేరి ఆదిద్రావిడులవై రాళ్లు రువ్వరి. అల్లరిచేయుచున్నవారి దౌర్జన్య ము అధికముగ నుండుటచేతను, ఆదిద్రావిడులు అధికముగ దె బ్బలు తినుచుండుటచేతను పోలీసువారు గుంపువై తుపాకుల కాల్చిరి. గుంపు చెదరిపోయెను. సమీపమునందుండు మహమ్మ దీయ టీక్కలు అల్లరులకు నాయకులైనవారు దాగుకొనిరి. పో లీసువారు రచటికి వెళ్లి 4 రిని అరెస్టుచేసిరి.

మంగళవారం సాయంకాలము 7 గంటలకు ఆదిద్రావి డులు హిందువులవై కసి తీర్చుకొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారను వార్త పోలీసు వారికి తెలిసెను. పశువాక్యంలో విరాస్వామిపిల్ల వీధియందుండు ఒకహిందువుని గృహమునందు ఆదిద్రావిడులు దూరి లూటికొట్టి ఇంటిని చీకాకపరచిరి.

మంగళవారమురాత్రి మరియెట్టి అల్లరిజరుగ వేదు. జి. రి పోలీసు స్టేషనునందలి పోలీసువారిసంఖ్య అధికముచేయబడినది.

పంజాబు ప్రభుత్వోద్యోగుల దుష్ప్రవర్తనము

సిహా, ఆగస్టు 24 :—అనేక శాఖలలోని ప్రభుత్వోద్యో గుల ప్రవర్తన బాగుగ లేదని ప్రజలు భావించుచున్నట్లుపంజాబు ప్రభుత్వమువారికి దెలిసినది గాన ఈప్రతిష్ఠను పోగొట్టుటకు గాను పంజాబు ప్రభుత్వమువారు దీనిని గురించి విచారించుచు న్నారు. రైల్వేలో బాతిభేదములను పాటించుట, టిక్కెట్ల నిచ్చు నపుడు, సామానుల పెట్టెలను వర్తకుల కిప్పించునపుడు మోసము జరుగుట మున్నగు దురలవాటులను తొలగించుటకు రైలుఅధికారులు, అధికారతరులు సభచేసి కొన్ని ఏర్పాట్లను తీర్మానించిరి. అందరు ప్రయాణికులను సమానముగ ఆదరింపవ లసివట్టు వారుతీర్మానించిరి.

బళ్లారి మిత్రమండలి

పదహారవ వార్షికోత్సవ సందర్భమున సక్రత్వ పరీక్ష 26 వ తేదీ శనివారమునా దుదయమున జరుగును. ఆదివారము నాడు సాయంకాలము వార్షికోత్సవము జరుగును. అపుడు శ్రీ యత రామస్వామి శాస్త్రిగారు భారతీయవాఙ్మయ చిత్రకళ లుత్సాహప్రదములను విషయమున సుపన్యసించెదరు. మా|| రంగ సామయ్యంగారు రధ్యక్షుత్ వహించి తిలకు పటమును తెరచెదరు.

రంగూను పురపాలక సంఘమువారు యవరాజు గారికి స్వాగత మియ్యవలయునని తీర్మానించుకొనిరి. ఓడరేవు అధి కారులు ఓడ రేవును అలంకరించెదరు.

మా పిల్లల విప్లవము

మదరాసు ప్రభుత్వ ప్రకటనము

సెంటుబర్జికోట, ఆగస్టు 24:— మలబారు జిల్లాలోని అల్లరుల నణచుటకు పంపబడిన సైనికులు సంత్సృష్టికరముగ తమ విధులకు ధర్మమును నిర్వహించుచున్నారు.

కల్లికోటజిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆగస్టు 23 వ తేదీన ఆవిష్కరణముల నన్నిటిని తంతివార్త ద్వారా పంపిన సంగ్రహమును ప్రకటించుచున్నాము. “శుక్రవారము రాత్రి నుండి పరిస్థితు లన్నిటిని గమనించుచున్నాను. తిరురంగాడిలో ముగ్గురిని అరెస్టుచేసితిమి. రాత్రి 10 గంటలకు వెదకుట నిలిపితిమి. పట్టణ మధ్యకు శాంతముగ నుండెను. తప్పించుకొని వెళ్లినవారిని వెదకుటకు 25 మంది రిజర్వుపోలీసులు బయలుదేరి వెళ్లిరి.

మాచర్ల గ్రామములన్నిటిలోదెలిసెను. తానూరు, పోస్టు మాడి మున్నగు పశ్చిమప్రాంతముల నుండి 2000 మంది మాపిలలు మామిడికిదండెత్తి వచ్చుచున్నట్లు గం 11 45 నిమిషములకు మాకు వార్త తెలిసెను. మధ్యాహ్న సమయమున పోలీసులను వెంటబెట్టుకొని వారిని తఱిమివేయుటకు వెళ్లితిమి. సైనికులు మాకు సహాయముచేయుటకు మా వెంటబడి వచ్చిరి.

12½ గంటలకు మేము గుంపును సంగించితిమి. గుంపును వెళ్లవలసినట్లుజూపించితిమి. వారు మావైకి రాసాగిరి. పోలీసులంతట సన్నిహితో వారివైకి వెళ్లిరి. గుంపులోని వారు కర్రలను దిప్పిరి. అత్యంతజాగ్రత్తము మొదటివరుసలోనివారు తుపాకులను కాల్చవలసి వచ్చెను. 9 మంది గతించిపట్టుకొని. అంతట గుంపుయొక్క ఉత్సాహము కొంతవరకుతగ్గెను. వారంతట పరుగెత్తి వెళ్లిరి.

అసిస్టెంటు పోలీసు నూపరింటెండెంటు లక్ష్మకాస్తక్ గారికి దుడుకర్రతో బెబ్బరిలివడి. అటుతరువాత తుపాకులను కాల్చుటను నిలిపి, పోలీసులు నెమ్మదిగ పరస్పరగాడి అశతలక మైలూరమును గుంపును వెనుకకు వెళ్లిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు 40మంది ఖైదీలను బట్టుకొని పోలీసులు తిరిగివచ్చిరి. 4000మంది మాపిలలు తిరురంగాడి పోలీసు పాట్లీని తరిమివేసి, సైనికులను యెదిరించినట్లు అప్పుడు మాకు వార్తవచ్చెను. అంతట సైనికులు తుపాకులతో కాల్చి వారిని తరిమివేసిరి. ఈ సైనికుల నాయకుడు చాలీగారును, బాన్సుకొగారును తమ సైనికులనుండి ఎట్లు చీలి వెళ్లినారో తెలియరాదు. మేము భోజనము చేసి, వారిని వెదక తలచితిమి. సాయంత్రము 5 గంటలకు వారి దేహములను, ఒకపాడై కాన్స్టేబిల్ దేహముతో గూడఁ ప్రాప్త క్రమపడియున్నట్లు మాచివచ్చినవారు మాకు చెప్పిరి. 5½ గంటలకు వారి దేహములను గొనివచ్చితిమి. దేహములయు విరుగొట్టబడి, చిరుకొట్టబడియుండెను. అంతట మేము తిరిగివచ్చి, రాత్రికి సురక్షించుకొనుటకు సన్నాహములను చేయుటకు ప్రారంభించితిమి. మనీదులో 2 వేలమంది చేరినట్లు మాకు తెలిసెను. రాత్రి 7 గంటలకు మరగాడి రైల్వేస్టేషను, పోలీసులు భయంపడు చేయబడినవనియు, తంతివార్తముల తీగలు కోసివేయబడినట్లు డిప్యూటీమాజిస్ట్రేటుదారుడు తెలిసెను. ఆదివారరాత్రి గలభారతకుండ శాంతముతో జరిగి పోయెను.

ఆదివారము ఉదయము 8 - 30 గంటలకు మృతక శేవరములను పూడ్చివెట్టి, మేము పరస్పరగాడికి తిరిగి వెళ్లితిమి. తినుట కాహారములేదు. తప్పించుకొనుటకు రాకపోకలు లేక, శత్రుపక్ష్యముననుండుట కసాధ్యముగ దోచెను. 10-30 గంటలకు పరస్పరగాడిచేరితిమి. మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సైనికులు అయోమార్గముమీద వెళ్లసాగిరి. ఇరువైపులనుండి శత్రువులదానినుండి సురక్షించుకొనుచు, వారు 3 మైళ్ళదూరము నడచిరి. మూడువోట్ల అయోమార్గపుకమ్ములు వెరికివేయబడియుండెను. 5 గంటలకు కడలండి చేరితిమి. చేలియనంతెనకు సమీపమునరైల్వేలైను తీసివేయబడుచున్నదనిపని, దానినిజరుగకుండజేయుటకు అతిక్రిస్తుముగ వెళ్లితిమిగాని మేముచేరేలోగా నాశనము గావించబడెను. కాబట్టి అచ్చటినుండి డెహ్రాపట్టణమునకు వెళ్లితిమి. 8గంటలరాత్రికి చేరితిమి, కల్లికోటనిగతించుచు బాగుచేయబడుచున్న ఘోషవంతెనమీది కమ్ములు ఉడతెలుకబడెను. రయిలు కనిపెట్టుకొనియుండెను. రాత్రి 10 గంటలకు బయలుదేర రయిలు కల్లికోటస్టేషనుకు అర్ధరాత్రిచేరెను. సైనికులు కల్లికోటకు తిరిగి వచ్చియుండనియెడల, కల్లికోటపురమంతయు దోసిడి జరిగియుండెడిది. సోమవారము ఉదయమున

కల్లికోటపురమును సైన్యాధికారివశము చేయవలసినవచ్చినది. అయోమార్గము బాగుచేయుట మొదలు పెట్టబడెను. ఇప్పటికి స్థితి వర్ధింపబడెను.

మాలపురమునకు వెళ్లిన సైనికులు అచ్చటనే నిలిచిపోయిరి. కుత్తిపురంయిలు మార్గములోని కమ్ములు లేవు. రస్తాలన్నియు వృక్షములతో నాటకపడుపడినవి. కల్లికోటపురమునకు 10 వ మైలు తరువాత నుండే సంతెనల్లియను నాశనము చేయబడినది. మాలపురం, రైయూరు, నీలంబూరు రస్తాలు జహాంజీ ఇతరరస్తాలన్నియు వృక్షములతో నిండిపోయి, బాటసారులకు ఉపయోగములేకుండ ఉన్నవి. కోత్తక్కాల్లు సబ్-రిజిస్ట్రారు కచ్చేరి, తపాలాఫీసు, తిరురు ఆఫీసులు, మండేరైజరీ, తిరురంగాడి ఆఫీసులు తగులబెట్టబడినవి. ఇద్దరు ఆంగ్లసైనికులు, వెంకటపూలలోని ఒకవిగోసియను, 15 పోలీసులు, తిరురునందలి ప్రభుత్వాధికారులు ఖయిదీలుగా చేయబడిరి.

మాలపురమునందుండు పటాలము సురక్షితముగ నున్నదని పోలీసు ఇన్స్పెక్టరుజనరలు మాకు తెలుపుచున్నాడు. 23 వ తేదీ డెయిలీ ఎక్స్ప్రెస్ పత్రికలో ఈ విషయములనుగురించి తమ ప్రత్యేక విలేఖరుడు వ్రాసిన దీర్ఘ వ్యాసమును ప్రకటించిరి. ప్రజలను కొనుమూలను విలేఖరులు పత్రికలకంపినపుడు, వానిజూచి ఇతరులు భయపడవచ్చును గాన, మదరాసు వార్తాపత్రిక లీవిషయమై బాగ్రత్తపడవలసినట్లు గోరవలసినదని మదరాసు ప్రభుత్వమువారు ప్రచురణసంఘాధికారిని ప్రార్థించిరి. “అప్రెకోగారు మాయమైరి” అని మరుసటిరోజు “డెయిలీఎక్స్ప్రెస్” పత్రికయందు వెద్దెత్తడములతో ప్రకటించబడెను గాన ప్రభుత్వమువారిట్లు మోచ్చరించవలసినవచ్చినది. ఈఅధికారి మాలపురములో బనిచేయుచున్నాడు. 23 వ తేదీ మంగళవారమునాటి “హిందూ” పత్రికలో మోరనూరు “మాన్వీయ విలేఖరు నివర్తనం ది” యని ఒకవెద్దకథ ప్రకటించబడెను. దానిలో చాలవరకు కుద్రాకథలు. నత్యము కాదు. ప్రజలనుకొనుచున్న మాటలు నిజమా, కాదా, యని విచారించక విలేఖరుడు వ్రాసెను. అల్లరులస్థలమునకు పోవుట అపాయకరముగనున్నట్లుతేదీ వ్రాసెను. ఇట్టిప్రకటన లెంతవరకు నిజమోయని విలేఖరుడు, వార్తాపత్రికాసంపాదకుడు వ్యాఖ్యానముచేసెను, అవి తప్పుక ప్రజలయందు దుర్భాసాయములను కలుగజేయును. మదరాసునందు బాధ్యతగల వార్తాపత్రికలన్నియు ఈ అంశమును గమనించి, ఇట్టి అబద్ధములను ప్రకటించుటకునిరాకరించ వలయును. వారివిలేఖరులు వారికి వ్రాయవచ్చునుగాని, సంపాదకులు విచారించకుండ ప్రకటించునాడదు యన్. ఇ. మార్జెరీరీబ్యాంకు.

తాత్కాలిక ప్రధానకార్యదర్శి.

* * * * *

ప్రభుత్వప్రయత్నములు

మాలపురముననున్న స్పెషలు అసిస్టెంటు కలెక్టరు టి. ఆస్టినుగారు సురక్షితముగా నున్నారని రూఢియగు వార్త వచ్చినది. భర్తవర్తన లగు ప్రజల భీతిని తొలగించుట కుద్యోగులు సర్వప్రయత్నములను చేయుచున్నారు. రైలు స్థలాలనుం చేయిచుట చాల అపాయములతోను నిగోధములతోను కూడియున్నను ఉత్తరమలబారు పోలీసుడి సేవ సహాయము టోటనహంగారు చాల క్రద్ధతోను సాహసముతోను పనిచేయుచున్నారు.

సేనలు వెళ్లుట.

23 వ తేదీ నుండి సేనలను తీసికొని 5 స్పెషలు ట్రెయినులు పోరనూరుకు ఉలకకోట జంక్షనుమీదుగా వెళ్లెను. పోరనూరు ప్రభుత్వ సేనాస్థానముగా చేయబడెను గాన యీ సేనలకు నిలవయించుచును. 23 వ తేదీ మధ్యాహ్నము నుండి పోరనూరుకు పశ్చిమమున రైలుమార్గము యొద్ద వైనికులు కావలి యుండిరి. క్లావజకోట జంక్షను యొద్ద నొక సేన కావలి యుండెను. మోపలాల్ రోడ్డునను చాల మోచ్చుగా నున్నదని యింకను వార్తలు వచ్చుచునే యున్నవి. లోకలుపుండు అసిస్టెంటు యింజనీరు క్రిధరరావుగారు పండికాడు డాక్టరు బంగారాలో నుకాం చేసి యుండగా 22 వ తేదీని పోలీసుస్టేషనులో తుపాకులు కాల్చినప్పుని వివరించెను. రికార్డులను సామగ్రులను తగుల బెట్టిరి. సాయంధలకు పోలీసులు మండేరికి వెళ్లుచున్నారని తెలిసినది. క్రిధరరావు గారిని మాపలాలు వెళ్లికోటద్ద అడ్డగించి తుపాకులను నుండుగుండును సామానుల నన్నిటిని లూకుకొనిరి.

అందువలన నతడు కూలివానివలె మారువేషము చేసుకొని అంగడిపురము మీదుగా చెరపాలవెల్లికి పి. డబ్ల్యు. డి. ఓవర్సీరు గోపాలకృష్ణయ్యగారిలో కూడా పారిపోయెను. అక్కడ టూతానదిని దాటి రైలుమీద ఓట్టపాలెమునకు వెళ్ళెను. ఇద్దరు సామ్యత్వసార్థులును కోడకలు పెంకుల ఫ్యాక్టరీ మేనేజరును తిరురులో మాపలాలుకు లొంగిన వార్త నిజమని తిరురునుండి రూఢిగా తెలుపబడెను. పరపనంగుడి మొదలు పట్టించివరకును 7ల రయిలు స్టేషనుల నన్నిటిని భయంపడుచేసిరి. 500 మందికి పైగా మాపలాలు 21 వ తేదీని చెల్లెట్టుచు రేవుమీదుగా పొనానికి విజయ యాత్ర సాగించిరి. వారు ఆ నాడు సాయంతాలము 6 గంటలకు పొనానికి వెళ్లిరి. పొనానిలో బాబూలను చూసిరి. 4-5 వేల మంది పొనాని మాపలాలు పట్టణమునకు ముందు భోగమున చేరియుండిరి. వారు తిరురు మాపలాలుతో చేరినచో యుద్ధనాకలు పొనానిపై గుండ్లు వదలునని భయపడి వారు చేరలేదు. అందువలన తిరురు మాపలాలు ఆభాభంగము కలిగి ఎడసాలు మీదుగా కుట్టిపురమునకు పోయిరి. వారు దారిలో టెల్లిగ్రాఫు తీగెలను తెంచెనేసిరి. పొనానిలో యువ్యోగులు కొంతని నెలకొలుపుచున్నారు. పాలనూరులో ప్రజలు భయకంపితులుగా నున్నారు. సెద్దరహదారిలో 11 వ మైలువద్ద నున్న తుపనాడు వంతెనను మోపలాలు పగులగొట్టుచున్నారు. సెద్దరహదెట్లను పవనాట్టి గోడ్డుకడ్డముగా పడవేయుచున్నారని లోకలుపుండు ఒవర్సీరు తెలిపెను. మండేరికి వెళ్ళుచున్న రెండుబండ్లలోనున్న వర్తకపునాగులను బట్టలను చమురును బెల్లమును పొగాకును వారు తీసికొని పోయిరి. బండ్లవాల్చిపోయి ఆసంగతి చెప్పగా మండేరి వర్తకులు చాలవడకి పోవుచున్నారు. తానిల్లారు తలీరాగారు క చేరి యెద్ద హెచ్చుచుండిని కావలి పెట్టి బాగ్రత్తపడుచున్నాడు. మన్నూరుపూటులో ప్రభుత్వముకూలురగు భానుసాహెబు మొయిరుకుట్టి, వున్నకమ్మ సాహెబు గార్లను ఔదరించి మోపలాలు లంచము దీసికొని దోసిడి మారిరి. ధాన్యపుకోట్లను పగులగొట్టగా చిల్లరమాక యభేచ్ఛముగా ధాన్యమును తీసికొనిపోయెను. ఆప్రాంతమునందంతను చాలా గడబడిగా నున్నదని తెలియుచున్నది.

సాలనూరువార్త.

21 వ తేదీ ఆదివారము మాకుదయమున 380 వ మైలు వద్ద రైల్వేయొక్క క్లబ్బిపు యింజనీరు చాబటుగారు మరానత్తు చేయించుచుండగా మోపలాలువారిని తరిమిరి. పోరనూరునుండి కెట్టెనుమార్గముగారు సేనలతోరాగా పాలనూరుజాయింటు మేజిస్ట్రేటు ఆసేనను తీసికొని స్పెషలు ట్రెయినులో పట్టించికి వెళ్ళెను. సోమవారము (22 వ తేదీ) నాడుదయమునకు 369/16 మైలు యొద్ద దిగి జర్రడు కాల్చడను వెళ్ళగా కెట్టెమాపలా గుంపు యెదురుగా నచ్చుచుండెను. మీరు రయిలుమార్గమును వదిలిపోవలెను లేనిచో కాల్చి నేనెదురుని మార్గముగారు చెప్పిరి. కాని గుంపులెక్కచేయలేదు. లూయిసుగను ప్రేల్లుట కుత్తరువీయబడెను. చాలమంది చనిపోయి యుండురు గాని మొత్తము తెలియదు. ఆసేన యట నుండి పోరనూరుకు పోయెను. అప్పటికి శుభ్రపుదగ్గము గూడ నచటికి వచ్చెను. 700 మంది మాపలాలు ఓట్టపాలెము ను మేజిస్ట్రేటు కచ్చేరిని దోచుకొనుటకు వెళ్లుచున్నారని తెలియగానే డెట్టిగారు 20 మంది సైనికులతోను 2 సరక్సరంగులతోను ఓట్టపాలెముకు వెళ్లిరి.

పోలీసు యనస్పెక్టరును చంపుట.

మాలపురములో స్పెషలు రిజిస్ట్రు పోలీసు యనస్పెక్టరు రెడ్డుమగారిని కుసులీ అను కనిస్తేటును మాపలాలు హత్య చేసిరి. ఈ యనస్పెక్టరు పోలీసు దళమును తిరురంగడికి తీసుకొనిపోవుటలో నారిలో వెంగరా గ్రామమువద్ద నతనికి నల్గు చేసి నందున ఆలస్యము కాకూడా సేనను సామ్యత్వ యువ్యోగులను పంపి ఒక ఆడ్లనీ మాత్రము దగ్గనందుకొనెను. పిమ్మట నతడు మోటారుకారులో ఆర్దరీని గూడ వెక్కించుకొని మిక్కిలి వడిగా బండిని నడిపెను. రెండు మైళ్లు వెళ్లిన తరువాత మాపలాలు బండివెడ్డగించిరి. నీవు సామ్యత్వపుని వదిలిన నీప్రాణములను కాపాడెదమని కుసులీతో వారు చెప్పిరి. ఆతడంగీకరింపలేదు. వారరణిని పొడువబోగా అతడు కుసులీనికాల్చి యిరువురు మాపాలను. వధించెనుతక్కినవారు వెంటనే కుసులీ నచట వధించిరి. పిమ్మట రెడ్డుమగారు వారితో కొంతసేపు పోరాడిరిగాని చివరకు వారతనిని కూడ చంపిరి. పిమ్మటఆరెండుకేసులను మోటారువైకిలులోనే సానంపాయనది యొద్దకు తీసుకొని పోయి నల్గిల్లో సాచ

నే.సి.ఓ. ఎ.ర్నాడు లో ఒక కనగి లో నొక మోటారు కారు దొంగిలించి, అదియొకయజమాని (పాశ్చాత్యుడు) ది. అతడు మోటారులచేత బడెనని యూహించుచున్నారు. అతడెవరో నిర్ధారణగా తెలియలేదు. ఎర్నాడు సరిహద్దున కాపురమున్న యొక సంబూదిభూస్వామియింటిలో మాపలాలు ప్రవేశించి యనుపవెట్టె తాళముచెవి నిట్టుకొని, అతడియ్యననెను. వారతనిని చంపివేసిరి. తిరుగు సమీపముననున్న వేతాళపూడి యంగాడి గ్రామమును పూర్తిగా వోచుకొనిరి. మాపలాలు ముందుగా ఒక యింటికిబోయి రెండుసార్లు తుపాకిని కాల్చెదరు. వెంటనే యింటివారు యిట్లు విడిచిపోయెను.

హిందువులను బాధించుట.

మోపలాలు ముఖ్యముగా హిందువులనే బాధించుచున్నారు. హిందువుల యిండ్లచే దొంగిలించుచున్నారు. హిందుభూస్వాములను బెడదించి చాలవఱకు బంధముగా తీసికొనుచున్నారు. మంత్రేస్త్రాంలమున కట్టవకారులు 1500 వందల యున్నారు. అచట నొకకొండమీద చినుకొల్లారు దేవాలయమున్నది. నెమక పితూరీలు జరిగినపు డొకటి రెండుసార్లు అచటనే గడవించిరి. ఇప్పుడుగూడ చాలమంది ఆదేవాలయమున చొరబడిరి. అన్నిద్రక్కలను పేనుల చుట్టుకొని నవపుడు మోపలాలు గుడిలోనే ప్రవేశించెదరు. వామన దగ్గర కేరళా ధీశ్వరపురము మఠమున వారు ప్రవేశించి బంగారపువిగ్రహమును రత్నముల నగలను యెత్తుకొనిపోయిరి. పనికోడేలో చాలమంది మోపలాలు చేరిరి. అచట వారు బుడిపోతు వోపిడి చేసినట్లు తెలియుచున్నది. మెప్పాడేలో కూలపనిచేయు మోపలాలు 8000 మంది కూలపని మాని విప్లవకారులతో చేరిరి. 24 వ తేదీని చెన్నపురి నుండి వచ్చిన టిపా సందులను ఉదక మండలము నుండి కల్లికోటకు వైచామిమిగా మోటారుబండ్లలో తీసుకొని వెళ్లుచుండగా మోపలాలు వెంటబడిరి గాని వారి ప్రయత్నము సాగలేదు. నుండేరి కల్లికోట బోడ్డున వంతెనల నన్నిటిని విరుగగొట్టిరి. వాటిని పూచుచు చేయుటకు వైసెలలు స్త్రీపరులను తీసుకొని వెళ్లిరి. 25 వ తేదీ వ్రదయమున 22 మోటారుబండ్లలో బ్రిటన్ వైసెలలను ఎర్నాడుకు పంపిరి. కొత్తపేను 25 వ తేదీని కల్లికోటకు రానున్నది. విప్లవకారులను శాంతిపఠేయుటకు కాంగ్రెసు సభ్యులు కొందరు గూడ ఎర్నాడుకు వెళ్లిరి. తరుక్కుడూరు దేవాలయమును దొంగుకొనిన వార్త నిరాధారము.

బొంబాయి సంస్కరణముల సభ.

బొంబాయి, ఆగష్టు 24:—బొంబాయిబాతీయ స్వరాజ్యసంఘమువారు (నేనునో హోయూలు లీగు) సంస్కరణముల సభను జరుపుట కేర్పాట్లను చేసిారు. ఈనెల 29, 30 వ తేదీలను సభజరుగును. శనివారమునాటికి ఆదినిసెంటుమ్యుగారు “మాల్యా”నామలోగా బొంబాయిచేరుదురు. ఆమె సభాధ్యక్షత వహించుట కంగీకరించినది. కర్నాట, హైదరాబాదు, అహమ్మదాబాదు, నూరతు, పూనామున్నగు స్థలములనుండి ప్రతినిధుల సేవలు సభకు వచ్చేట్లున్నది. బొంబాయి కానకనభాసభ్యుల సేవలు కూడ సభకలంకరించెద మని తెలిసిరి.

ధిల్లీలో కరవ్రు

ధిల్లీ, ఆగష్టు 24:—ఆహారపదార్థముల ధరలు పెచ్చి పోవుచున్నవి. విపరీతమైన కరవ్రునంతా ప్రముఖ నున్నట్లు నూచనలు కలవు. ప్రభుత్వోద్యోగులనులం దుండేడు గుమాస్తాలు, బుక్రొతులు మున్నగువారును, కంపెనీల ఉద్యోగియులను తమజీతములు తమకుటుంబములకోసమును చాలుట లేదని య, రెండు జీతములుగాక మరొకటి సహాయము గావలయు ననియు ప్రార్థించుచున్నారు.

ఆగ్లదేశపు 11 తేదీ తపాలాలను దెచ్చుచున్న “మాల్యా” నామ శనివారమునాడు బొంబాయి చేరవచ్చును.

సోనువారము 22 వ తేదీ సుధ్యాస్తమము సిమ్లాలో రాజప్రతినిధిగారి కార్యనిర్వాహక సభాసభ్యులసభ జరిగినది.

ముందులు:—వేపేరియందరి సేవకంతం కంపెనీవారు కలరా కుదుర్చుచుండున్న, తీటుచుండున్న మాకు పంపిరి. కలరా మందు సీసావెల 1 రూపాయి, తీటుచుండుసీసా వెల ఆగజాలు.

దర్బారులెరుదముల నె:సంగుట:—ఆగష్టు 30 వ తేదీ సాయంత్రము 5-15 గంటలకు పచ్చయప్పహోలలో దర్బారులెరుదములను సనదుల నిచ్చుటకు వద్రాసుకలెక్టరుగారు దర్బారు చేసెదరని తెలుపుచున్నారు.

వాతావరణ స్థితి

1921 సం॥ ఆగష్టు నెల 25 వ తేదీ గురువారము

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వీలైన 1-వ తేదీనుండి వర్షము	వీలైన 1 తేదీనుండి కామగూడ వర్షము
గోపాలపూరు	89.5	78.2	1.28	18.55	22.20
విశాఖపట్టణము	91.2	81.7	0.01	10.01	16.52
కాకినాడ	85.0	79.4	...	21.45	16.68
బందరు	95.4	78.1	...	23.68	18.80
గుంటూరు	87.8	79.2	...	14.58	16.70
నెల్లూరు	89.4	81.0	...	8.71	7.85
మద్రాసు	95.4	72.6	0.46	18.27	11.06
హైదరాబాదు	90.4	71.8	...	18.87	18.88
అనంతపురము	96.5	78.9	...	7.65	9.54
బళ్లారి	94.2	72.9	...	5.06	8.41
కర్నూలు	91.0	74.0	...	10.87	12.91
కడప	100.5	80.9	...	18.65	18.50
తెంగుగూరు	87.8	87.1	0.23	16.65	16.88
కోయంబత్తూరు	91.0	72.8	...	7.89	7.91
తెల్లూరు	97.5	75.5	0.11	21.61	16.08
సీలము	94.8	74.1	0.06	24.82	18.91

సర్కారులందు, వాయుభారము ఒక మోస్తరు గ మోచెను. తక్కిన చోట్ల కొద్ది గ మోచెను. చాల చోట్ల మామూలుకు తక్కువగనున్నది. సర్కారులలో కొన్ని భాగములందు కొంచె మెక్కువ. దక్కనులోను, పశ్చిమాంధ్రపుండలములలోని కొన్ని భాగములందును, మామూలుగ నున్నది. సర్కారులు, కోరమాండలు తీరమును, కర్ణాటకము లోని కొన్ని ప్రాంతములందు, వేడి కొద్దిగ తగ్గెను. తక్కిన చోట్ల మార్పులేదు. మధ్యమోష్టును మామూలుకంటె ఎక్కువ కోరమాండలు తీరము, మరికొన్ని ప్రదేశములలోను రాత్రి వేడి తక్కువ. తక్కినచోట్ల కొంచెమెక్కువ. విశాఖపట్టణము, హైదరాబాదులలో వాయువునందు తేమతక్కువ. సర్కారులలోను, పడమటితీరపు కొన్ని భాగములందును, బాగా మబ్బు పడెను. తక్కినచోట్ల ఒకమోస్తరు. బొంబాయి, మైసూరులలోను సర్వత్రము మలబారు, కర్ణాటకము, సర్కారులు, కోరమాండలు తీరములందును, అక్కడక్కడను వర్షించెను. గోపాలపురము 1.28, రత్నగిరి 1.25, కొడకనాలు 1.11 అంగుళములవర్షము పడెను. తూర్పునవర్షము పడవచ్చును.

ఎల్ ఆర్ హెచ్ సమూహ

వాతావరణ కార్యజ్ఞాన.

మోటారుబన్నురేట్లు:—మద్రాసులోని మోటారు బన్ను యజమాను లందఱును 21 వ తేదీని, వి. సూర్యరావుగారి యధ్యక్షత క్రింద కమావేళమై రేట్ల సంవదన యెక్కువతక్కుము లేకుండ సంవదలెననియు, బన్నులను వాల్టాపురగోడ్డు మీదుగా పరశువాకమునకును, పూనమల్లి హైగోడ్డుమీదుగను ఎన్నూరు పైల్వేమను గోడ్డుమీదుగను పోనుగోడ్డు, పోలీసు కమిషనుగోడ్డు మీదుగను, మైక్రాపుస్ గోడ్డునుండి మాంబు గోడ్డు నకు కలిసేగోడ్డు మీదుగను పోనిచ్చుటకు పోలీసు కమిషనుగారి సదుగుటకును తీర్మానించుకొని రని సంఘకార్యదర్శి మాకు వ్రాయుచున్నారు.

సవరణ:— ౧౬-౮-౨౧ ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ‘శ్రీ సరస్వతీ నిలయ బహుమతి పరీక్షలు’ అను కీర్తిక క్రింద తెలుపబడిన దానిలో ‘ప్రాథమిక పాఠశాలల బాలబాలికలు పరీక్షకు రావల్సలు’ అని యున్నది. అట్లుగాక ‘తెనాలితాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాలల బాలబాలికలు పరీక్షకు రావల్సలు’ అని సవరించుకొనుటకు ప్రార్థితులు:—ఆ. గామకోటి.

బొంబాయిరాష్ట్రముందు నూతన పురపాలకసంఘముల చట్టముప్రకారము విద్యావ్యయమునకు ద్రవ్యము లేని పురపాలక సంఘములకు ప్రభుత్వమువారు మూడింట రెండుపాళ్లభుత్తును భరించెదరు అని బొంబాయిప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు.

మదరాసు గవర్న మెంటు బిల్లులు

బాడుగదారుల సంరక్షణమును గురించిన బిల్లు మదరాసు గవర్నరుగారియొక్క శాసననిర్మాణ సభవారికి దాఖలు చేసికొబడనన్న నెలెట్టు కమిటీవారి రిపోర్టు వగైరా మదరాసు గవర్నరుగారియొక్క శాసననిర్మాణ సభవారికి

(1921 వ సంవత్సరపు 6 వ దశ) ‘మదరాసు మహారాజుగదారుల సంరక్షణమును గురించిన బిల్లు’ను ఆలోచించుటకు నిశ్చయపడిన నెలెట్టు కమిటీ తాలూకు ఈ క్రింద ప్రోచాలుచేసిన మొదట్ల మగు మేము, ఈ క్రింది రిపోర్టును పంపుకొనుచున్నాము.

2. 1921 వ సంవత్సరము ఆగష్టు 8 వ తేదీ సోమవారము మేము సభ కూడితిమి. మిర్జా ఎన్. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారుతప్ప మొదలు యావత్తుండిన్ని హాజరయి యుండిరి.

3. బిల్లు ఫోర్టుసెంటుబార్డ్ గెజెటులో ఇంగ్లీషులోను ఆరవను, తెలుగు, హిందుస్థాని భాషలలోను ఈ క్రింద చెప్పబడిన తారీఖులయందు ప్రచురింపబడినది.

ఇంగ్లీషు ... 1:21 వ నెం॥ జూలై 26 వ తేదీ.
ఆరవము ... ,, ఆగష్టు 2 ,,
తెలుగు ... ,, 2 ,,
హిందుస్థాని... ,, 9 ,,

4. విజ్ఞాపనలు వివిధి రాతేదు. పరిశ్రాగము ఏ సాక్షులున్న హాజరు కాలేదు.

5. సేలనండి తొలగింపబడునపుడు పరిహార ద్రవ్యమును చెల్లించుటకొరకైన నిబంధన, అశేఖలకు వీరబాడుగదారులకు న్యాయమైన సాహాయ్యమును బహుళ: కలుగజేయదని మేము తీర్మానించుకొంటిమి. అట్టి వీరబాండ్లు అతని వేతనమును చాలా సంవత్సరములు అనుభవించుచుండినను, చిన్న గుడిసెలు వేసికొనుటకే లేదా చిన్నయిండ్లు కట్టుకొనుటకే కట్టిన వారై యుండిరి. అట్టి బాడుగదారులకు న్యాయమైన సంరక్షణ కలుగజేయుటకై, వారు చాలాకాలము కాపురము చేయుచుండిన భూమియొక్క బహుభాగము భూస్వామికచేల్లించి, దానినికొనుట వారియిష్టానుసారమై యుండవలెనని మేము తీర్మానించుచిమి. ఈ యాదేశముతో 9 వ నంబర క్రొత్తకాణము మేముప్రవేశ పెట్టితిమి. తొలగించుటకు డిక్షలు లేదా ఉత్తరువులు లాభిచేయబడి అయితే అములు జరుపబడని బాడుకు వ్యాజ్యములు లేగా చర్యలుచేరి ఇంతకుపూర్వమే తొలగింపబడటకైన వ్యాజ్యములు లేదా చర్యలు ఏ బాడుగదారుమీద లేవదినకో వారికి ఈ సాహాయ్యమును ఇయ్యవలెనని మేము తెలుచుచున్నాము ఈ క్రొత్త సెక్షనుచే ఏర్పాటు చేయబడిన ఆ యెక్కువ సాహాయ్యమునుగురించి నిబంధన చేర్చియుండుటచేత, సెక్షనులకు మరల క్రొత్తగా నంబర్లు ఇయ్యబడి పీఠిక మార్పుబడినది

6. సివిలు ప్రాసీజరుకోడు నిబంధనల ననుసరించి సాధారణమయిన కోర్టులలో ఆగలువ్యాజ్యములు విచారింపబడ విధముననే స్కూలు కాజు కోర్టులోను వ్యాజ్యములు విచారింపబడవలెననిన్ని స్కూలు కాజుకోర్టువారి యుత్తరవులు ఆస్పిలు నకు లాబడి యుండవలెననిన్ని కొంగరు వాదించిరి. ఇది కమిటీవారిలో అధిక సంఖ్యగలవారిచే కొట్టువదిలిపోయినది.

7. ఈ బిల్లుకు నూచించినసవరణ మార్పుయినదనిన్ని డిల్లు మరల ప్రకటింపబడవలెననిన్ని మేము తెలుచుచున్నాము.

కే. శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు, పి. త్యాగరాయ శెట్టి, సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యారు, ఎమ్. సి. రాజా, గిల్బర్టు స్టేటరు, యు. రామరావు, సుహృద్దురు ఉస్మాను, ఓ. తని కాచెలశెట్టి (మ రాకులొబడి), ఎమ్. సి. మదురపిళ్ళె, సి. నరేశను.

1921 వ సం॥ ఆగష్టు 6 వ తేదీ.

మ రా

వైసిఐసీ స్కూల్ కాజు కోర్టులో జరుగు సమస్తి చర్య. వై కట్టవమునకో కేలకో పరిహార ద్రవ్యమును నిశ్చయించుటకొరకు, జగియుండలేదని నేను తెలుచుచున్నాను. భూసంపాదన అత్తునుబట్టి చెల్లించగలగ పరిహారద్రవ్యమును నిశ్చయించుటకొరకు సివిలుప్రాసీజరుకోడు నిబంధనలు వర్తింపవలెనని ఏర్పాటుచేయుటకై ఆ యాక్టువలె, ఈ యాక్టుకూడ అటువంటి ఏర్పాటు చేయవలెనని ఈ మరాటు లొబరిచి నేను రిపోర్టును ఆమోదించుచున్నాను.

ఓ. తనికాచల శెట్టి

స్వదేశోద్యమము స్వరాజ్యమే.

పూనాయందు ప్రకటితమగుచున్న మహారాష్ట్రాపత్రిక యందొట్టు వ్రాసిరి:— స్వదేశోద్యమము దేశము నందలి నలు ముఖములను వ్యాపించుచున్నది. అది అడ్డులేకను పట్టుదలతో వ్యాపించుచున్నది. ప్రతిదినమును విదేశీవత్తములు దహనమగు చున్నవి. దానివలన ప్రజలందు దేశభిమానము రగులుకొను చున్నది. అందువలన దేశమునందు ఆంగ్లేయుల ప్రాబల్యము పోవును. ప్రజల స్వాతియశమున కిది లక్షణముగ నున్నదని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు గాని ఇంతకంటె యెక్కువ ప్రాముఖ్యమున్నదని తలచే సితిలో వారు లేరు. భయపెట్టుటకు ఆర్థికములు చేయుచున్నారని కొందరనుకొనుచున్నారు. ఇది తప్పునుకాదు. ప్రజలు స్వరాజ్యమును వాంఛింపుచున్నారని ఇది వ్యక్తకరించును. ప్రజలేదోవిధముగ స్వరాజ్యమును పొందుటకు సంసిద్ధులైయున్నారని ఇది తెలుపుచుచేయును. మనము నలువది ముండ్లకువైగా స్వరాజ్యముకొరకుపోరాడుచుంటిమి. కాని కార్యము కలుగలేదు. ప్రజలు, ఓపికపోయి, స్వదేశ వత్తధారణము వలన స్వరాజ్యమునుపొందుటకు సంకల్పించిరి. స్వదేశవత్తధారణము వలన స్వరాజ్యసంపాదన యెట్లని మితవాదులును, అల్పమతులును కొందరు ఎగతాళి చేయుచున్నను, సత్యము లేకపోలేదు. గంభీరమౌతుడు కూడ స్వదేశవత్తధారణము స్వరాజ్యసిద్ధికిసాధనమని చెప్పియున్నాడు.

స్వదేశోద్యమమునందు రెండు లక్షణములు గలవు. కేవలము వత్తములకు సంబంధించినది ఒకటి. రెండవది విదేశములనుండి వచ్చు అన్నివస్తువులకును సంబంధించినది. దిగుమతి వస్తువులలో వత్తము లెక్కువగనుక ముందు దానిపని పట్టుకొని. కేవలము వత్తములనేగాక తక్కిన వస్తువులను కూడ బహిష్కరింపవలెను. స్వదేశోద్యమమున స్వరాజ్యమని చెప్పినప్పుడు, యుద్ధము మన్ని పరదేశవస్తువులకును సంబంధించినదై యుండవలెను. పరదేశీయులు లాభము తీయుటయు, పరిపాలించుటయు జరుగుచున్నది.

ఆంగ్లేయులు ప్రారంభములో వత్తము కొరకు వచ్చిరి. వారు వత్తము చేసికొనుట కనుజ్ఞ పొంది క్రమముగ యెదురు తిరిగిరి. భస్మాసురు డిట్లే చేసెనని పురాణములో కలదు. చాల నీచమార్గము లవలంబించి పక్షిశవులను పాడుచేసిరి ఆంగ్లేయ చరిత్రకారులే అంగీకరించి యున్నారు. విల్సన్ ఇట్లే చెప్పి యున్నాడు. వారు దేశములో నడుగు పెట్టినప్పటినుండి, స్వలాభమును చూచుకొని పనిని వారొకటి చేసియుండలేదు. మన పక్షిశవులు నశించిపోయెను. తిండి సామగ్రిని మూతము ముము పండించుకొనుచున్నాము. తక్కిన సామగ్రి యంతయు వైదేశములనుండి వచ్చిన గాని మనకు గతి లేదు. మన వ్యవసాయదారులస్థితియు బాగుండలేదు. మిత్రదేశమువలన మన సంఘము పాడై వికమత్యము చెడిపోయెను. మన నీతి కూడ విద్యావిధానమువలన చెడిపోయెను. మన విశ్వస్యము చెడి దీడల మైపోతిమి.

పాశ్చాత్య నాగరికమువలన మనకు వచ్చినఫల మిది. వారందువలన తమ ప్రాబల్యమును వ్యాపింప చేసికొనిరి. మన నుండి వడికిన డబ్బుచేతను, వారు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమును పోషించుకొనుచున్నారు. మన మీ సాధనమును లేకుండ చేసి నహోదాని అంతటదేమనము యేడాదికి 60 కోట్ల రూపాయల బట్టలను పరదేశముల నుండి కొనుక్కొనుచున్నాము. లోకములో పశ్చిమదేశ వత్తములను పూర్వము మనము ఎగుమతి చేయుచుంటిమి. ఇప్పు డిట్టిగతి పట్టెను. మన మెన్నియో లక్షలరూపాయల గాజులనుకూడ తెచ్చుకొనుచున్నాము. విదేశముల నుండి గాజులు రాకపోతే స్త్రీలకు గాజులుండవు. ఇది చాలదురదృష్టము కాదా! చాలడబ్బుపోసి మనము ఆటవస్తువులను కొనుక్కొనుచున్నాము. కాగితపు కుక్కలు మున్నగువి లేకుండ దేశభక్తి గలవారు మాడలేరా? ఈ వస్తువులన్నియును సుండవలసినదేనా? ప్రజలు తిండి లేక మాడుచుండ కొందరు సాము పోసి విదేశ సారాయి లెందుకు ఆరగింపవలయును? ఇట్టి వెన్నియో చూపించవచ్చును. కేవలము బట్టలేగాక మనదేశమునుండి మరియెన్నియో వస్తువులక్రింద భనము పోవుచున్నది ఆభరణము కొంతయైన మనకు మిగిలితే చాలలాభించును.

స్వదేశోద్యమము మన స్వరాజ్యమేయని మేము చెప్పుచుంటిమి. స్వదేశోద్యమమున అన్నివస్తువులకు వర్తింపవలయునని మాయుద్దేశము. దేశములో తయారుకాని దేనిని మట్టునని ప్రతివారును శపథముచేయవలయును. పరదేశములలో వత్తమే పనికిరాదని మాభావముకాదు. భరతవర్షమునకును ఇతర

దేశములకును సంబంధమే యుండగూడదని మేము చెప్పవారము కాము. తియ్యటిమాటలవలన కడుపునిండదు. మనస్థితి ఇప్పు డిట్లేయున్నది. స్వదేశోద్యమము ప్రస్తుతము కేవలము రాజకీయోద్యమమైయున్నది. అందు ఇంతకంటె శాశ్వతమైనది ఆర్థిక లాభములు కూడ నున్నవి. అది ప్రజలందరకును సంబంధించిన యుద్ధమును.

కావున స్వదేశోద్యమమునందు మేము చూపిన విశేషమును నలుగురకు బోధించి ఆచరింపవలయునని మేము కోరుచుంటిమి. అది మన నిశ్చక్రస్థ మగునట్లు చేయవలయును. ఇందులో నభిప్రాయభేద మేమియు నుండుటకు వీలులేదు. స్వదేశోద్యమమునందు భిన్నాభిప్రాయమున కెడము లేదు. ప్రాచ్యదేశజాతి పనికిరాదని చెప్పలేరుగాన వారు దానులే పోయి రని ఒక గ్రంథకర్త పరిహాసముగ వ్రాసెను. ఇప్పుటినుండి మనకు పరదేశములనుండి వచ్చు సరకులు పనికి రాని చెప్పదుము గాక! స్వదేశోద్యమస్తువులనే వాడుకొందుము గాక!

భట్టిప్రోలు సూర్యప్రకాశరావుగారు

జననము-విద్య.
వీరు బాపట్లలో జన్మించిరి. అచ్చటనే చిన్ననాటనుండి యు విద్యనభ్యసించిరి. ఆంగ్లవిద్య మెత్తికొల్పలేమనువరకు చదువు కొనిరి. కాని, ఆంగ్లభాషయం దనర్థశక్తిగ నుపన్యసించెదరు. అంతకన్న మిన్నగ నాంధ్రభూష నుపన్యసించెదరు. మంచివక్తలు వయస్సు 32.

గుణములు.

వీరు ధైర్యవంతులు సాహసముచేయుటలో ప్రముఖులు ఇందునకొక యుదాహరణము. వీరికొకజన నొక గ్రామమునకు బోవుచుండ, మార్గమధ్యంబున నొకబావిలో నొక పిల్లవాడు పడియుండ, నందరు చుట్టు మూగి చూచుతరి, వెంటనే తాను దుస్తులదీసివైచి బావిలోనికి దుమికి ఆపిల్లవానిని బైటకు ఎత్తుకొని వచ్చెను. వారి హృదయపరిపాక మిదిషయమువలన తెల్లమగుచున్నది.

ఒకనింద

వీరు ఈనడుమ, పొన్నూరుదేశస్థులలోనున్న గుహస్థాన చంపిరి యొకకేసు వీరివై ప్రయోగింపబడెను. కాని భగవదనుగ్రహమువలన వీరు నిర్దోషులని తుదకు హైకోర్టువారు తీర్మానించిరి.

దేశసేవ

శ్రీయుత ఆంధ్రరత్న దుర్గారాజగోపాలకృష్ణయ్యగారిచే స్థాపింపబడిన రామదండులో చేరి, దండు అభివృద్ధికై పాటుపడుచున్నారు. సహాయనారకరణోద్యమ వ్యాప్తికై హృదయ పూర్వకముగ పనిచేయుచున్నారు. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము సిద్ధింపుటకై పాటుపడుచున్న ఆంధ్రయువకులలో వీరికరు. మొన్న గుంటూరుపురమున జైలువకుపోయిన వీరులలోని వారు. దౌర్జన్యరహిత మగు సహాయనారకరణోద్యమజ్యోతిని చేతబట్టి తన్నుకొట్టవచ్చిన పోలీసువారి సేవనక 'కాంతము కాంతము' అని చేయిసాచుచు పోలీసుస్టేషనుకు బోయిరి. ఆ సమయమున నచటను మూగియున్న బాలురను నలు ఇవమై క్కరు నుబ్బయ్యనాయుడు కొరడాదెబ్బలతో కొట్టుచుండినపుడు వీరికి గలిగిన హృదయవేదనను గూర్చి వారుపన్యసించినపుడు సభ్యు లెల్లరకు కన్నీరు విడిచిరి. మిక్కిలి బలాభ్యులయ్య శాంతస్వభావము నలవరచికొనినారు. అసహాయోద్యమము దైవసందేశము గాని మానసికస్థితియు కాదని వీరి చారిత్రము భువపరుచుచున్నది.

17-8-21 వ తేదీ ఉదయం నందివెలుగు గ్రామములో అన్నికులములలోనున్న చిన్న పెద్దలు అందరు పోతై సభ చేసి కల్లుమకాణముపాట సాదిన అద్దంకి వెంకటప్పయ్యను విలిపించి చెప్పగా సభయొక్క మాట నంగీకరించి సదరు పాట ను రద్దుపరుచుకొనగలందులకు పోస్టాఫీసుకు వచ్చి తెనాలి డివిజన్ డిప్యూటీ కలెక్టరుకు పిటిషన్ పెట్టినాడు. మరునాటిదినము మరల నొక పెద్ద సభ ముగియగా కన్నెగంటి వెంకట్రాయుడు గారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగినది. తెనాలి వాస్తవ్యులగు ముగ్ధా యితీకాల సూర్యనారాయణ వగైరా గార్లు ఉపన్యసించిరి. పంచాయితీ కోర్టు నొకదానిని స్థాపించిరి. పంచాయితీ కోర్టులో ఘమాను 75 (డెబ్బదియైదు) మంది సభ్యులు చేరిరి.

వెదసాలెము:— కొలదికాలమునుండి ప్రభుత్వసహాయమును పొందుచు మాపాలనక్రిందనున్న శ్రీ వెంకట్రాయుని హిందూ ఉన్నత ప్రాథమిక పాఠశాల ఇకనుండి జాతీయపాఠశాలగా నడిపించుటకు సాలకసంఘసారము నిశ్చయించుకొన్నారము.—పుతాంబాక సోనయ్య.

ఆంధ్రదేశగ్రామ పుద్యోగీయుల కొక విన్నవము.

మనఆంధ్రదేశములో యిదివరకు గ్రామపుద్యోగిగృహుల చేయు మీటింగులలో హెడ్ కరణములకు అభిష్టాంతుకరణములకు, మునసపులకు, మనెదార్లకు చిన్నగ్రామము పెద్దగ్రామము తారతమ్యము మాడకుండానున్న చిరకాలమునుంచి జరుగుతూయున్న సేవాకన్వతారతమ్యములు గమనించకుండా నున్ను సెల 1-కి రు 30 దుప్పలు 100 అందరికి ఒకేమోస్తరుజీతము కొరుట న్యాయముకాదని దొరతమువారు ఏమియుచేయక క్రింది పుద్యోగిగృహుల కలహాకోరిన్ని యిందువల్ల గ్రామములను ఖ్యయు, ఉద్యోగిగృహులసంఖ్యయు, నాఖర్లసంఖ్యయు తగ్గించవలయునని యోచిస్తూ కాలయాపన చేయుచున్నట్లు కనబడుచున్నది. మనము సత్యమును దాచక మనజీతములు హెచ్చు యంతతగ్గు యంతవుండవలయునని తిరుమానములు చేసుకొని దొరతమువారికి పంపినయెడల, హెచ్చుచేయు జీతములు గ్రామ పెద్దచిన్న తారతమ్యములు యోచించి వారే స్కేలు ఏర్పరచుట. ఆలాగున మనముచేయనియెడల మనసంఘములోనే భేదభిప్రాయములు కలిగి వేరువేరు సభలుచేయుట తటస్థించుచున్నది. కాబట్టి యింతటనుంచి అయినను గ్రామపుద్యోగిగృహులందరికి వివరంగా హెచ్చు యంతజీతం, తగ్గు యంతజీతం వుండవలెనని మీటింగులలో నిరవచి రిజల్యూషనులు దొరతమువారికి పంపుట కార్యసానుకూలమని పోదగ్రామ పుద్యోగిగృహులందరికి విశవపచ్చుచున్నాను.

పోడూరు రామచంద్రరావు,
హెడ్డుకరణం, పోడూరు, కృష్ణాజిల్లా.

తాడిపర్తి వార్తలు

ఇదివరకు ఒకమామూకిందట ట్లు దుకాణముల రేలుములకు ఇజారాదారులు పూనకుండుటకు వారికి ముజరావచ్చునను యాగడే కారణమైనది. మొన్న రెండవమారు రేలుముల పాటరాగా నీ సెల ౧౬ వ తేదీన వా నాటికన్న నాలుగంతలు సంఖ్యగల ప్రజలు పాటుపాటుట కిజారాలయెద్దమూగి. తాడిపర్తి జాతీయసంఘమువారు ఇజారాదారులకు బోధించి వారిచే ప్రమాణముల దీసికొనకూడా విఫలమకొంటుంది. ఎన్నివిధములనో యాస కలుగజేసిన మ-రా-శ్రీ ఈడిగ రామయ్యగారు తమ కుమారునిచేర గావోలు తాలూకాలోని సగముసంఖ్య దుకాణములను ఇజారాలో కొనిరి. మరునాటిదినము గుత్తితాలూకా ఇజారాలు జరిగినపుడుకూడ నీ ఈడిగ రామయ్యగారి సోదరుడే గుత్తియగడి కూడా కొనెను.

౧౭ తేదీనుండి సారాయియకాణముముం దపన్యాసములు గస్తీలు సాగుచున్నవి. ఇందుమించుగా నేపదిగురు స్వచ్ఛంద సేవకులు పనిచేయుచున్నారు. అహింసావ్రతమును మాత్రము సక్రమపద్ధతుల ననుసరించి నడుపుచున్నారు. సారాదుకాణములలో ఖర్చుబాటిగా బకపోయినది. స్వచ్ఛందమైనది కులను గాచుకొని పోలీసువారు గూడ గస్తీలు సాగించుచున్నారు. బహుళ: వారికమీద బంధుకాలతోగూడ రాదలచుకొనినారని యాహింసపడుచున్నది. గస్తీలకు బోయిన కొందరి వైనను నచ్చట మొగములైనను జూపనివారి వైనను గూడా గలిపి తప్పు సేవములను మోపుచు నొకపోట్ల ప్రభుత్వపుటాధికారులకు రామయ్యగారు పంపినట్లు తెలియుచున్నది. సాట్లు సర్ యిక్ పెక్కుది గారుకూడ నీటిదానినే పంపియున్నారట.

ఈ యూరిలోని చాకల మంగల కుక్కకులు సభలు చేడిగిని తమ. సంఘములో నుండు త్రాగుడుపిచామును పొరకొలుటకును, త్రాగిన యే యితరునినైనను, తమ సహాయము మానుకొనుటకును తీర్మానించుకొని త్రాగినవారి పేరులను తెలుపవలయునని స్థానికజాతీయసంఘమువారిని ప్రార్థించి యున్నారు.

గుంటూరు నాయకులు:— 17 వ తేదీని వెలూరు చెర సాలయం దుండు లక్ష్మీనారాయణ నరసింహాచార్యులను దర్శనము చేయుభాగ్యము కలిగినది. వేమ నేలూరు శ్రీయుతనాటేరి కృష్ణమాచార్యులు యొక నిద్రకు స్నేహితులతోడను వెల్లిదర్శనము చేసితిమి. నాయకులిద్దరును సంతోషముతో నుంటున్నారు. స్వరాజ్యధ్యానముతో నుంట్లున్నారు.—చే. తొరసామి అయ్యంగార్.

తిరువూరుతాలూకా కల్లుపాటలు

విదేశవస్త్రదహనము

ఈనెల 14-15-16 తేదీలను తిరువూరుమున క్రియత భవ్యాద రామచంద్రరావుగారు బ్రహ్మానందముగారు కొటగిరి వేంకటకృష్ణరావుగారు ప్రస్తుతపు రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి విపులముగ నుపన్యసించిరి. ప్రతినివమును పౌరు లత్యుత్సాహముతో సభలకేరెంచి ప్రోత్సాహపరిచిరి. 15 వ తేదీనాటి సభ యందు స్వల్పముగ విదేశవస్త్రదహనము జరిగినది. 17తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలనుండి కల్లుపాటలు పాడుట కేర్పరచబడినది. తాలూకాకేరెకి ముందు గల భాగీధరమున సహాయనిరాకరణవాదులసభ జరిగెను. పాటు పాడుటకుగాను వచ్చియున్న కలాటలు రమారమి 400 లు గలరు. వీ రెల్లరు సభకు విచ్చేసి నాయకులచే ప్రబోధింపబడి ఒక్కరైనను పాటలు పాడలేదు. నాయకుల యుపన్యాసములతోడను శ్రీరామభజనలతోడను జాతీయగీతములతోడను సభ సాయంకాలము 6 గంటలకు ముగిసెను. తిరువూరుతాలూకాలో గల ఏ బదిదుకాణములకు యిది వ ర కు కొన్ని సారాయి దుకాణములు పాడి పుణ్యము గట్టుకొనిన వైశ్యశిఖామణి రాఘవప్రాడి నరసింహస్వామిగారు రెండుకట్లుదుకాణములు పాడిరి. కాని వారుకూడ పాడిన దుకాణములు రెండును పౌరుల ప్రార్థనల పయిన వదలుకొనునట్లు తెలియజేయుటకు సంతసించుచున్నారు. పాటలపాడించుటకు వచ్చిన ప్రభుత్వాధికారులు భత్యకర్తల దండుగయే కాని ప్రభుత్వమువాకి జేరులాభము కనిపింపలేదు. ఎటువంటి అల్లరులును జరుగకుండు నిర్దిష్టముగ కార్యసాఫల్య మొనగూడినందులకు భగవంతుని సంస్కరించుచున్నాము. అధికారుల మామోసాయముల కెవ్వరును ఒక్కక కట్టుదుకాణములపాటలు పాడని మాతాలూకా కలాటలకు అందరకు మా కృతజ్ఞతా పూర్వక వందనము లాచరించుచున్నాము. ఈ సభకు మాగ్రామమునందున్న ఆబాలగోపాలురు విచ్చేసి ద్విగుణీ కృతోత్సాహముతో అధికారనిరంకుశత్వమునకు జంకక నడుముకట్టి నిలిచి పనిచేసి కృతకృత్యులై తమ సంఘభావన క్రిసి వెల్లడిచేసి రనుట కెంతయు ఆనందించుచున్నాము. పురుషులతోపాటు స్త్రీలు కూడ అంతఃపురములు విడిచి సభ కేరెంచి చూపించిన యుత్సాహము ప్రశంసార్హము. సుమారు 4½ గంటల సమయమున గ్రామమందంతటను సేకరింపబడిన విదేశవస్త్రములను అగ్ని కాహుతి గావించి ప్రజలు దృఢ ప్రతిజ్ఞలైరి. గ్రామము చిన్నదైనను మూడు వేల గొప్పములు విలువగల విదేశవస్త్రములను దహనము గావించిన దనిచో మా గ్రామముయొక్క దృఢ సంకల్పము నేను వ్రాయ బలిలేదు. ఈ కుభసమయముననే మా గ్రామ వైశ్యుల జాతీయపాఠశాల యరువదవ తోర్రును స్థాపించెదమని ప్రకటించుటయు సంతోసాహము. ఈనెల 13 తోర్రును ఆరేసిమాసముల కరిగెనుటకు పాల్పడిన అర్చకు సహాయ నిరాకరణవాదులు ను కాక నేడో రేపా శ్రీ కృష్ణ జన్మస్థాన మాత్రమించుటకు సంసిద్ధముగ నుండిన నల్లగురు సహాయనిరాకరణవాద ప్రముఖులను పుష్పమాలాంకృతులం గావించి కలాటీ సోదరులతోపాటు భజనలతో యూరగింపబడెను. సభలో సంతోషముగ మాతృదేశముకొరకు త్యాగజీలురై ఎంతమంది కారాగారవాసులకు సంసిద్ధులు అని నాయకులు ప్రకృించినపుడు అసంఖ్యాకులు జనులు మేము మేమని నిలువబడి రమసమృత్తిని వెలిబుచ్చుచుండ ఈదౌర్జన్యరహిత సహాయనిరాకరణోద్యమము కాల రాచెదమని పలుకు మాతాలూకా అధికారుల కెప్పటికైన ప్రజల యొక్క నిర్భీతవృత్తి లేటెల్లమగునని విశ్వసించుచున్నాము. సభలో సభికులందరకు పానకము వడపప్పు నిచ్చిరి. కలాటి సోదరుల కందరిని ఆరాధి భోజనము అనుర్చుబడెను.

—ఒక పౌరుడు.

తిరువూరుతాలూకా ఆట్యాక్రీడలు

ఈశేషులో ముద్దాయిలు (1) కందిమళ్ల నారాయణ స్వామిగారు (2) పసుపులేటి ముత్యయ్య (3) మరీదు వీరాస్వామి (4) మిట్టపల్లి గంగయ్యగారు—వెండికి బయలుదేరినట్లు వందల కొలది ప్రజలు తమ వెంటనకు కోర్టుకు వెల్లిరి. వదిగంటలకునికి తిరువూరులో దుకాణములన్నియు మూసివేసి జనులు కోర్టునకు గుమ్మరాడి గజేంద్రమోక్షి పారాయణమున తన్మయు లగుచుండిరి. ఎవ్వడు కోర్టుకు పిల్చెదరని. ముద్దాయిలు తుణకణమున తొందరించుచుండిరి. పన్నెండు గంటలైనది. బంతింటి యొనడి. రెండు గంటలైనది. పిలుపు లేదు. తేదీలో మూడువారు కోర్టు కప్పుటికిని రాలైరి.

ఇది వారికి కొత్త గాదు. రెండు గంటలైన కొన్ని నిమిషములకు ముద్దాయిలను పిలిచిరి. మేజిస్ట్రేటు గుమాస్తాగారగు భూసారపు రామయ్యనాయ్దు ముద్దాయిలతో శేసు వాయిదా వేసిరి పొమ్మనెను. వాయిదా యెప్పుడని ప్రశ్నించినపుడు ముందు సమన్లు చేయబడును అప్పుడు రండని చెప్పెను. దీని యర్థము మాకు స్పూరించినదికాదు. ఇదివరకు పూచీకత్తులు పుచ్చుకొనిరి. ఇప్పుడా తంతు జరుగలేదు. కారాగారవాసులకు సంసిద్ధులుగ నున్న ముద్దాయి లీ చర్యకు సంతసింప లేదు. వెనుక ముందాడుచుండినవారు కూడ అధికారుల చర్యలవలన చెలరేగి తెగించి దౌర్జన్యరహిత సహాయ నిరాకరణావలంబురై మాకు తోడ్పడుచుండుటవలన యీ యధికారులే మా తాలూకా యందు చిరకాల ముందురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

తిరువూరు జాతీయపాఠశాల సంస్థాపనము

20 తేదీ ఉదయము 9 గంటలకు శ్రీ వెంకటేశ్వరాలయము దగ్గరనుండి పురజనులు భజనలతో బయలుదేరి 11 గంటలకు రామాలయము చేరిరి. శ్రీశ్రీశ్రీ నడింతువూరు అందు వివక్షదప మయిరా యడ్డెట్లు రాజాగారగు వెల్లంకి రాధావేంకటకృష్ణరావు బహదూరువారి అధిపత్యముక్రింద జాతీయపాఠశాల ప్రారంభోత్సవము జయప్రజయు నిర్వహింపబడెను. జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘము తిలక్ స్వరాజ్యనిధినుండి పాఠశాల వ్యయము భరించువరకు చందా పూర్వక ముగ గ్రామ వాస్తవ్యులే భరించుట కేర్పాటు గావించుకొనిరి. పాఠశాలకు శ్రీ వెంకటకృష్ణరావు జాతీయపాఠశాల యని నామకరణములు చేసిరి. పాలకసంఘముగా 1 దారా నుబ్బయ్యగారు 2 మారే నరమయ్యగారు 3 దోసపాటి నరసింహంగారు 4 కందిమళ్ల భర్తారావుగారు, 5. రాజా వెల్లంకి రాధావేంకటకృష్ణరావుగారు ఎన్నుకొనబడిరి. ఇదివరకు బోర్డు ఎలిమెంటరీ పాఠశాలయందలి విద్యార్థులు ఏబదిమంది తక్షణమే యీ పాఠశాలయందు చేరిరి. శ్రీయుత అమరవాది నీలకంఠావధానులుగారు స్వల్పవేతనముతో ప్రధానోపాధ్యాయపదవిని ఆక్రమించిరి. ప్రజలు రాజకీయ రంగమునం దధికోత్సాహముతో పాల్గొనుచుండి రని తెలుపుటకు గర్వించుచున్నాము.

ఆంధ్రమండల గ్రామోద్యోగీయుల సభ

గోదావరిజిల్లా గ్రామోద్యోగుల ఆవరససభ 14-9-21 తేదీని కాకినాడ వైదా వెంకటచలపతి పురమందిరమున జరిగినది. ఈ సభకు గుంటూరు కృష్ణా విశాఖపట్నం జిల్లాలనుండి ప్రముఖులు కొందరు దయచేసిరి. 8 వ ఆంధ్రమండల గ్రామోద్యోగులు సభకు వెచ్చెంబరు 11-13 తేదీలను విక్రవోలులో కంభం గ్రామమునను గారగు కొణతం కరభారెడ్డిగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుపుటకు ఆహ్వానసంఘమువారు నిర్ణయించిరి. ఆహ్వానసంఘమునకు విక్రవోలు కర్లం కిక్కెళ్లపాటి ప్రిజాగారు అధ్యక్షులు గను అద్దంపల్లి కరణముగారైన భావజు పిరకంకరంగారు విక్రవోలు గ్రామమున నులుగారు పెద్దాడ కర్లం పులుగుర్ర సత్యనారాయణగారు టేజీగ్రామముననులు మల్లెప్రాడి జనకరామయ్య చాదరిగార్లను కార్యదర్శులుగను చోడవరంగ్రామముననులు విక్రవీ వెంకటరత్నం చాదరిగారు కోకాధికారిగను యెన్నుకొనబడిరి. ప్రతి ఆహ్వానసంఘ సభ్యులకు రు 2-0-0 లు చొప్పున సభ్యత్వ రుకుము యిచ్చుటకు తీర్మానించడ మైనది. కొందరు వెంటనే ఆహ్వానసంఘములో చేరిరి. ఈ గోదావరి జిల్లాలోని గ్రామోద్యోగులు ఆహ్వానసంఘమున యింక ను వివిధ గా సభ్యులుగా వెంటనే తీరి సభాజనులకు తోడ్పడ ప్రార్థించబడుచున్నారు. ఇదివరలో ఆహ్వానసంఘములో చేరి రుకుము యిర్పనివారును చేరదలచిన వారును వెంటనే తమ ప్రతినిధి రుకుము. రు 2-0-0 లు న్ను రామచంద్రపురం తాలూకా చోడవరం గ్రామమునను గారగు విక్రవీ వెంటరత్నం చాదరిగారి వేరిట తమ చిరునామాలను తెలుపుచు మనియూర్తకారా పంప ప్రార్థించుచున్నాము. త్వరలో ఆహ్వాన శిఖలు అచ్చొంత్రించి పంపవలసి యందును గాన ఆంధ్రజిల్లాలలోని గ్రామోద్యోగీయ సంఘములలోని ప్రముఖుల చిరునామాలను గ్రామముల లీసులును ఆయా జిల్లాల కార్యదర్శులు సభా కార్యనిర్వాహక ప్రావిజనులు కార్యదర్శులకు భావగావి పిరకంకరం కర్లం అద్దంపల్లి, నాకటాచారా పోస్టు గ్రామోగ్రామ సభాపోస్టు గోదావరి జిల్లా వేరిటప ప ప్రార్థితులు.

మల్లెప్రాడి జానకిరామయ్య చాదరి, ఆహ్వానసంఘ సంయుక్త కార్యదర్శి

బందరువార్తలు.

(స్వీయవిశ్లేషింపండి) (19 ఆగస్టు)

వారము దినములనుండి ప్రతిపాక్షంకనమును విలంబితావలో ఉపన్యాసములు జరుగుచున్నవి. దేశబాంధవచెటుటనాడ వేంకటనరసింహారావుగారు కాంగ్రెసు విధానమును గూర్చియు, స్వరాజ్యరత్నమును గూర్చియు, విదేశవస్త్రబహిష్కారవిధిని గూర్చియు గంభీరోపన్యాసములు సలిపిరి. క్రోతలనేకు లక్రేమలై, అదివలకు విముఖులుగా నున్నవారు సయితము స్వరాజ్యవాదము నెడ ముముఖులైరి. ఉపన్యాససమయములం దిప్పువప్పుడే విదేశవస్త్రములు కొన్ని భోగిమంటలలో వేయబడుచు వచ్చినవి నాగురు దినములనుండి ఆగ్వార్య శిష్టిగారును, రాఘవ కర్మగారును నడుపగా ఆంధ్రజాతీయ కళాగల విద్యార్థులు దేశీయగీతముల పాడుచు, భజనలుచేయుచు పిద్ధిధికి దిరిగి విదేశవస్త్రములను బ్రోగుచేసిరి. 8 తదివారమునాటి సాయంత్రము చింతగుంటపాలెములో దేవాంగవేటయందు దేశబాంధవుడు మహా గంభీరోపన్యాసము చేసి ప్రస్తుతపు దేశీయోద్యమములో ముఖ్యముగ దేవాంగులు తోడ్పడవలసి యున్నా రనియు, దేశాభిమానమును గ్రహించకాలనియెడల స్వాగ్రమును జూరుకొనియెనను వారు శుద్ధ స్వదేశరత్నముల దయరచేయవలయు ననియు బోధించిరి. 19-7 సంవత్సర ప్రాంతమున స్వదేశోద్యమము నలన, నదివలకు పాగ్వాక్తుల యన్యాయపు చోటివలన దీవనములు లేక యల్లాడినతాము లాభము నందియుండి రనియు నిప్పుడు నటులనే లాభ సంపదగలరనియు, కాంక్షాంతరములచే కృత్రిమముగ గల్పింపబడిన కులద్వేషములను స్వరాజ్యోద్యమమునందు జొన్ని, పిచ్చివారై స్వాగ్రమును దేశాభ్యుదయమును పాటింపక కర్తించుట మహాదోషమనియు నచ్చెప్పిరి. దీని ఫలముగా, స్వరాజ్యోద్యమ మనగా బూతులు దిట్టుచుం డెడి యొక దేవాంగి తా నీయుద్యమముపట నామోదమును వహించునని చెప్పి దేశీయ విల్లునూలు పడుగుపెట్టి చేనూలు చేక పెట్టి తాను నేసిన వస్త్రముల దెచ్చి సభలో బ్రదర్శించి నాను.

17 తేదీ బుధవారము దినమంతయు భజనలుచేయుచు విదేశవస్త్రములను బ్రోగుచేయుచు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాల విద్యార్థులు వట్టణమంతయు దిరిగిరి. చాల విదేశవస్త్రములు జనుయైనవి గాని వైశ్యోత్తములును, ధనికులును మాత్రము విరివిగా నీయలేదనియు, సామాన్యులుమాత్రమే చొరవజూపి రనియు జెలుపవలసి యున్నది. ఈ వస్త్రములన్నియు సాయంత్రము ప్రాతకృష్ణకల్లు అవరణలో పావకున కర్పింపబడినవి. ఆ సందర్భమున మ-రా-రా చిల్లరిగ శ్రీనివాసరావుగారు విదేశవస్త్రదహనమువలన మనము నేర్చుకొనవలసిన నీతులను గూర్చి భగ్యోపదేశము గావించిరి. ఈ బాహ్యసంస్కారము అంతరంగసంస్కారమునకు మూలమై భారతీయులు పావకులగుదురు గాక యని అశీర్వాదించిరి.

అంతకు కొంచెముమందు మ-రా-రా, భోగరాజు నీతారామయ్య పంతులుగారు బొంబాయిలో జరిగిన అఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘసభాకార్యక్రమమును గూర్చి విపులముగా నుపన్యసించిరి. అనేకముగా నుపన్యాసములు జరుగుచున్నను, దేశబాంధవుడు ముదలుగాకలవారు నుబోధలను చేయుచున్నను, విజ్ఞాపనపత్రములు సమర్పింపబడుచున్నను, విద్యార్థులుగాని, ధనికులుగాని, ఉద్యోగులుగాని, చిన్నలుగాని, పెద్దలుగాని విశేషసంఖ్యాకులు చలింపకుంటు కొంచెయి వునిరి. మా బందరుపురము చాల కాంతియురముగ నున్నది. సంగర సమయములందు నిశ్చలము, కాంతమును భావిత్రికామ్యములకు నూచన యని యందురు. దీనిసత్యము రుజువు గావలసియున్నది.

18 తేదీ మధ్యాహ్నము గొడుగువేటలో మహాయాగము జరిగినది. పావకు నాహ్వానించి యజ్ఞమునకు గడంగినది. వేమూరి కేశవరావు పంతులుగారు. ఈయన కొంతకాలము క్రిందట నవనా రికవైఖికి ఆదర్శమురై. వీరియింట గజము పడేసి రూపాయిలు కరీరు గల పట్టువస్త్రములు, కోట్లా మెడపట్టీలు, మెడముకులు, బసారను చీరలు నధికముగ నున్నవి. వాని నన్నిటి నొక్కసారి దెచ్చి అగ్నిహోత్రమున నిడి గృహమును పావము చేసి వంద్యులై గారు. ఈ మహనీయు దొక్కడు కనీసము 8, 9 వందల రూపాయిల గుడ్డలను తగులబెట్టెనని అంచనా వేయబడినది. ఇంకెంద రిట్లు గావించి స్వచ్ఛమైన దేశాభిమానమును జూపుదురో యని భారతముతో నిరక్షణముకొడ నున్నది.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వేస్, లిమిటెడ్, బెజవాడ.

(గౌరవ సంతకం ఇండియన్ కంపెనీ ఆక్టు క్రింద రిజిస్టరు చేయబడినది)

(3108)

మూలధనము రు 3,00,000

ప్రస్తుతము వసూలు చేయు ధనము రు 1,00,000

భాగము 1 కి రు 25 లు చొప్పున 1,00,000 భాగములు. భాగముల సొమ్మును వరభాగముతో రు 50 లు; అలాంటి మొత్తం అయినప్పుడు రు 50 లు; మిగిలిన సొమ్ము ఒక్కొక్క మాసమునకు తక్కువ కాని వసతిగల 3 వాయిదాలలో ఇవ్వవలయును.

డైరెక్టర్లు

- 1 శ్రీ వైదా చినరామకృష్ణయ్యగారు, జమిందారు, బాంకరు, కాకినాడ.
- 2 సూరి వేంకటరసింహశాస్త్రిగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ కార్య నిర్వాహక సభాధ్యక్షులు, రామమోహన కేంద్ర గ్రంథాలయధ్యక్షులు, బెజవాడ.
- 3 పడిపల్లి వేంకటకృష్ణవరసింహగారు పంతులుగారు, బాల్-ఎట్-లా, మేనేజింగు డైరెక్టరు, ఆంధ్ర కర్మాగారము; ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాలగ్రంథ సంఘమునకు ట్రస్టీ, గుంటూరు.
- 4 బచ్చ నాగభూషణరావుగారు, కార్యదర్శి, క్లాసికల గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బ్యాంకర్లు; పేదకలపూడి. (గుంటూరు జిల్లా)

- 5 పుతుంబాక నరసయ్యగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ వేంకటాద్రి వాయని జాతీయపాఠశాల; భూస్వాములు; పెదపాటెం. (గుంటూరు జిల్లా)
- 6 పురాణం సూరిశాస్త్రిగారు, పి. ఏ. భూస్వాములు; ప్రొవైడెంటు; పదిరీపట్లం
- 7 బొడ్డుపాటి మానుమంతరావుగారు, కార్యదర్శి, శ్రీ సత్యనారాయణ వరప్రసాద గ్రంథాలయము; భూస్వాములు; బొడ్డుపాడు. (కృష్ణా జిల్లా)
- 8 పుచ్చా శ్రీరామకృష్ణగారు, కార్యదర్శి, ఆగ్నిబాలసమాజము; భూస్వాములు; పెదపాటెం. (గుంటూరు జిల్లా)
- 9 అయ్యంకి వేంకటరమణయ్యగారు, ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసంఘ గౌరవ కార్యదర్శి, రామమోహన కేంద్ర గ్రంథాలయ గౌరవకార్యదర్శి, బెజవాడ.

విన్నపము.

భారతజాతికి నవయుగారంభ మైనది. నవయుగావిర్భావమున నీజాతి తన యభ్యుదయ మార్గమున గవ్యస్థానము చేరి, విభవాభిరామంబగుటకు జనులయం దాత్మకీర్తియు వాత్మశౌర్యమును పురికొల్పుచు, వారికి తమ వెనుకటి చరిత్రయందు గర్వమును, భావియభ్యుదయమందు విశ్వాసమును ఉజ్జీవింప జేయవలసియున్నది. ఇందుకొర కిభారతీయవిజ్ఞానము నభివృద్ధిచేయవలసియున్నది. మరియు నీజాతీయకృత్రిమ్య మెన్నెన్ని సంఘటనలపరిణమించిననో వాని నన్నిటి నుద్ధరింపవలసియున్నది. కవితామత్తలి వావాసానము చేసి యామె భక్త్యులసమగృణలను ప్రచారణ చేయవలసియున్నది. ఆంధ్రవాద్యమునకును, సాంప్రదాయపారంపర్యమునకును అనుకూలముగ జాతీయపురాణ గాథలను చిత్రించియు, తిక్కన-పోతన-కృష్ణ దేవరాయాది జాతీయ కీర్తిరూపములను ప్రాయించియు, ప్రచురింపవలసి యున్నది.

ఈ కార్యమునకై విశేషముగ గ్రంథములును, చిత్రకళానిర్మాణములును బహులు వెదలవలయును. ఇత్యది, ముఖ్యముగ అన్ని పనిముట్లతోను పరిపూర్ణముగ సంపాదించబడిన యొక ముద్రణాలయములముననే జరుగదగియున్నది.

ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకుగల అపారకర్మములు

ఆంధ్రదేశమున ముద్రణమునకును, ప్రచురణమునకును, పూర్తిగా వసతి తక్కువగా నున్నదని భారతీయుగా చెప్పవచ్చును. చెన్నపురియందు గల కొలది తెలుగుముద్రణాలయములు తమ పనితోనే తీరికలేక యున్నవి; ఇంతేగాక, అక్కడ కూలిచాలచెప్పుగానున్నది. ఇక తెలుగుజిల్లాలలో నక్కడక్కడగల ముద్రాక్షరశాలలన్నిటియందును ఒకటిరెండులోడక్క-యంత్ర సాహాయ్యము తక్కువగా నున్నది. ఇవియైనను "లోకలు బోర్డులు" "మ్యూనిసిపాలిటీలు" "గవర్న మెంట్లు" - మొదలగు వారి పనులలోను, జాబ్ వర్కులలోను తీరికలేకయున్నవి.

ఇట్టిస్థితిలో దేశస్థులైన గ్రంథకర్తలు, ఒక ముద్రాలయమునుండి మరియొక దానికి తిరిగి తిరిగి వేసారి కడ క్లెబ్బలో ఒక గ్రంథమును ముద్రింపజేసినయెడల, అది చక్కగానుండక పోవుచుండు, సమయమున కందకపోవుటయో, తటస్థియముదించుచుండును. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అచ్చు

చున్నది. మరియు ఈ ప్రస్తుతస్థితియందు ఒక గ్రంథకర్తలును, ముద్రించువారును, ప్రచురణచేయువారును, అచ్యుతములు చేయువారునై యుండవలసివచ్చుచున్నది. మీరు మిక్కిలి గ్రంథకర్తలైన గ్రంథమును ముద్రించి ప్రచురించుటకు కలయు ద్రవ్యమును తానే సేకరించుకొనవలసి యుండుట ప్రాయశ్చయముగా నున్నది ఈస్థితి వాటికి తొంబదితొమ్మిదివందకి దుష్ఫరముగా నుండును.

ముద్రణ మభివృద్ధిచేయుటకు దగిన సావకాశములు.

ఆంధ్రదేశముందు ముద్రణాపాక కార్యభివృద్ధికి, ఒక పూర్తియైన "టైప్ ఫౌండరీ" (Type foundry) అనగా అచ్చు తీక్షరములు పోతబోయు యంత్రాలయము చాలా అవసరము అక్షరములకు ప్రతి ముద్రాక్షరశాలవారును చెన్నపురి నుండి విశేష వ్యయ ప్రయాసములకును కాలవిలంబమునకును నోవ్య తెచ్చుకొనవలసి వచ్చుచున్నది. చెన్నపురిలో "టైప్ ఫౌండరీ"లైనను తెలుగు "టైపు"ల యభివృద్ధి కేమియు శ్రద్ధ వహించుట లేదు. ఇతరదేశభాష లన్నియు అనేక రకముల "టైపు"లను కలిగియుండగా తెలుగున ౬ రకములే కలవు. వాటిలో నైనను రింకకూతే సులభముగా దొరకును. ఈ మాటిలోను గ్రంథముద్రణమునకు లభించునది రెండు రకములే. ఈ సందర్భములనుబట్టి పూర్తిగా పనిముట్లుగల "టైపుఫౌండరీ" చాల లాభకరముగ నుండగలదు. అనేక రంగులతో "వ్యాఫోస్టర్లు"ను చిత్రలేఖనములను ముద్రించుటకును - బొమ్మలను తయారు చేయుటకును, పుస్తకములందు వివిధగా పటములను చేయుటకును "లిథో ప్రెస్సు" "హాఫ్టోన్ ప్రాస్" సామానులను ముఖ్యపరికరములై యున్నవి.

కేంద్రముద్రాక్షరశాల: ఆంధ్రదేశమున కవసరము

ఆంధ్రదేశమునకు కేంద్రస్థానమున "టైప్ ఫౌండరీ", "లిథో ప్రెస్" "హాఫ్టోన్ ప్రాస్" సామానులు వగైరాలలో నున్న ముద్రాక్షరశాల అత్యంతవశ్యకముగ నున్నది. పుస్తకముల ప్రచురణచే గాక దేశపటములు, చిత్రపటములు మొదలగు వానిప్రచురణయు అచ్చుకమును జరుపవలసి కాన్తుది. ఈ కంపెనీవారు నిర్మింపబడు లైన ప్రామాణ్య గ్రంథములనే ముద్రించుచుండురు. పుస్తకములు బొమ్మలు వగైరాలు అచ్చు

చేసి, అచ్చుకముచేయు వ్యాపారము మిక్కిలి లాభకరమైనది. ఈ పనిని చేయుటకు అనేక కంపెనీలు పెట్టినను కావలసినంత పని గలదు. ప్రస్తుత స్థితికమున బట్టియు క్రమవృద్ధి గాంచగల వాతముల సంఖ్యను బట్టియు, భారత విజ్ఞానాభివృద్ధిని బట్టియు ఈ కంపెనీయొక్క లాభముని విశేషముగ వృద్ధియై తీరవలయును. ఈ కంపెనీ వ్యాపారము పెట్టుబడివారకును లాభకరముగ నుండుటయే గాక దేశోపయోగ మైనదిగ కూడ నున్నది. కాబట్టి ఇందువలన పెట్టుబడివారునకును దేశమునకు గూడ తాత్కాలికమున నే గాక కాలానిరమము గూడ కలిగెను ఉపయోగమును బట్టి ఈ యున్నయము సర్వసాధారణీయులు కాదగి యున్నది. కావున ఈ కంపెనీ నై యుద్దేశ్యములతో ప్రారంభింపబడినది.

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల, బెజవాడ.

ఈ కంపెనీ ప్రస్తుతము బాగా పని చేయుచున్న బెజవాడ

ఆంధ్ర గ్రంథాలయ వైసురు యావత్తు అప్పు ఆస్తి బాకీల పరపతి యంత్రములతో గూడ రు 20,000-5-0 లకు వెంటనే కొనుటకు నిర్ణయింపబడినది.

నదరు "ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ముద్రాక్షరశాల" ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘముయొక్క సొత్తు అయి యున్నది. 1919 సంవత్సరమున చెన్నపట్టణములో జరిగిన ఆంధ్ర గ్రంథాలయ ప్రతినిధుల మహాసభలో ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు ముద్రాక్షరశాల నొక దానిని ఏర్పాటుచేయు సంకల్పింపబడినది. కొంతవరకు చందాలు గూడ వసూలు చేయబడినది. ఆ ప్రకారము వసూలు అయిన మొత్తము చాలవందన కావలసిన సొమ్మును అప్పుగా తీసికొని నచ్చి నదరు ముద్రాక్షరశాలకు అక్కర్లు అగు వస్తువు లన్నియు సంపాదించ బడినవి.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయ సంఘమునకు నదరు ముద్రాక్షరశాలయ రు 8,000 ల విలువగల పేర్ల ఇవ్వబడినవి.

మిగిలినవిషయములన్నియు "ప్రోస్పెక్టు"నందు "మెమోరాండము"నందు చూడగలరు. వలయువా రిట్లు వ్రాయవలెను

అయ్యంకి వేంకటరమణయ్య,

మేనేజింగు డైరెక్టరు, బెజవాడ.

మిక్కిలి ప్రస్తుతదేశముగు యిండియా దేశమునందు మెదడునకు చలువ గలుగుటకును మాంద్యము వదలుటకును భూతకేశక్తి పెచ్చుటకును తలవెండ్రుకల పునరుద్ధముగ నిగనిగలాడుచుండుటకును ప్రతిస్త్రియును పులిపుర్రును ముఖ్యముగా

కామినియా ఆయుర్బు (రిజిస్టరు)

తలవెండ్రుకలకు నూతన సౌందర్యమును కలిగించి దానిని బాగుగా పెంచుటకు తగిన శక్తి తలనూనెయందు కలవు. చుండును పోగొట్టును. కిరోజములకు పట్టు వంటి మెత్తదనము నిచ్చును. మెదడునకు చాలచల్లదనమును కలిగించును. పని మొదగుటవలన కండ్రకు కలుగు మాలిన్యమును పోగొట్టి నూతన కాంతిని కలిగించును

కామినియా ఆయుర్బు తలనూనె అన్నిటిలోను శ్రేష్ఠమైనది. స్త్రీలకును పురుషులకును, పెక్కుమందికి మహాపకారము మొనరించినది.

నేడు వీని నుపయోగించిచూడుడు.

తల ఒకబుడ్డి 1.0-0 పి. ప్యా 0.5-0 అణాలు.
మాడుబుడ్డు 2-10.0 పి. పి. ప్యా 0-12.0 అణాలు

పోల్ ఏజెంట్లు.

ఆంగ్లోయిండియను డ్రగ్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
D 126 W 100. 155 జమ్మూమసీదు, బొంబాయి.

మలయచందనము

గనేరియా అనె నొకజాతియొక దేశమున, వర్షమునకును, కిరారీతో కుళించు ఎటువు, కెలకు వచ్చు, అడవియందు విధమున ఇకకాగమున మూడు భాగాలుగా నూర్చును. స్త్రీల నేజున వ్యాధులకు గూడ ఇది రాక్షసభయము

ద్రవ్య 1-3 కల 2-4 క
1 గుండకి (గుంటుచందనమున కలసాము) కన్న 2-3 క

ముకుతోధక

ముకుళాల యొక్క గు గవ్యకేంద్ర బోవమునకు బోగట్ట సంకాసము నొసంగు చింతామణి. ద్రవ్య 2-0-0

వీయూషము

కాఫీ, టీ, కోకోలకు బలము. నుంచి మహానల చింతామణి గల ఆయుర్వేదయోగము. ద్రవ్య 0-12-0

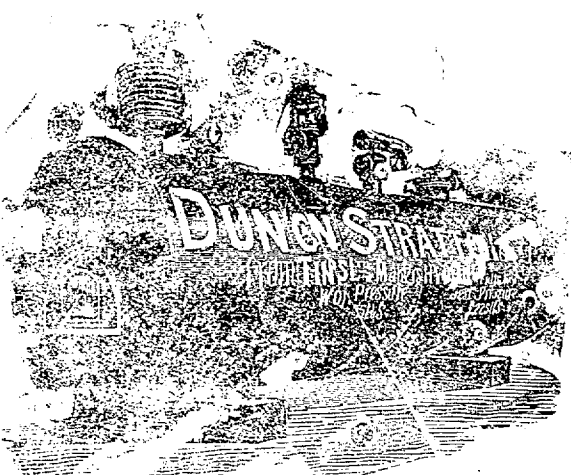
గంధర్వశార్మక, రాయవరం, (గోదావరి.)

DUNCAN STRATTON & Co.

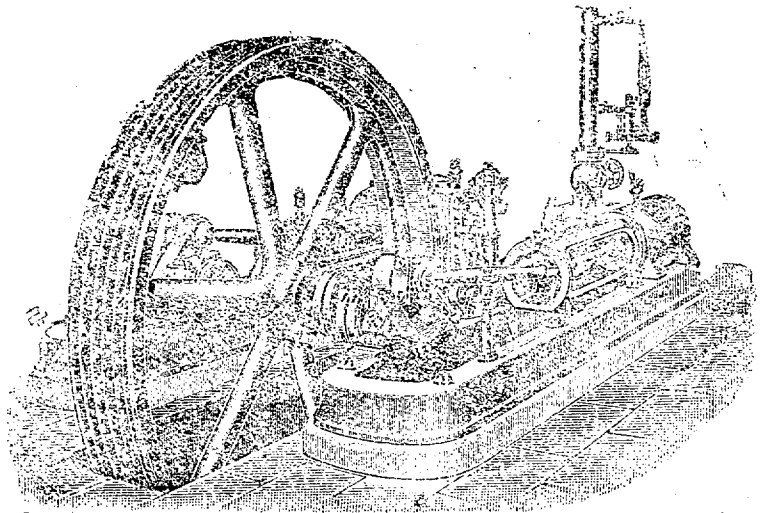
డన్ కన్ స్ట్రాటన్ అండ్ కో.

(2412)

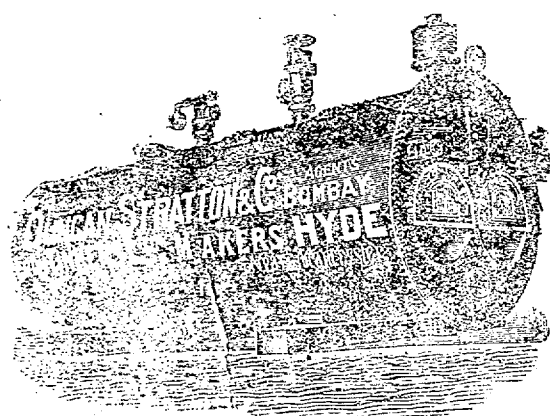
ఎంజీనీర్లు, మెషిన్ రిపేరర్లు, 9 మెయిన్ వీధి, బొంబాయి.

పొడవు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వరకు
వందలను — డయామీటరు
ఆ 4. మొదలు 6 అ. 6 అం.
వరకు యుండును.
స్టీం ఇంజిన్ గు వెవరు
80 హానులు మొదలు
160 హానుల వరకు వుండును.

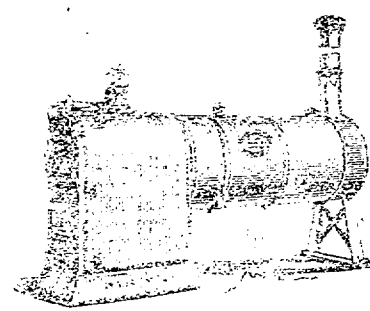

హైక్రాఫుస్టిల్ కార్బన్ బాయిలర్లు.

హైక్రాఫుస్టిల్ లంకామెరు బాయిలర్లు.
పొడవు 28 అ. మొదలు 32 అ. వరకు వుండును.

డయామీటరు 8 అ. 6 అం వరకు వుండును.
స్టీం ఇంజిన్ గు వెవరు 100 హానుల వరకు వుండును.

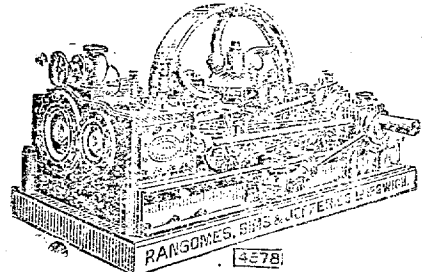
లోకో మోటివ్ బోయిలర్ బాయిలర్లు.
స్టీం ఇంజిన్ గు వెవరు 80 హానులు మొదలు
100 హానుల వరకు వుండును.

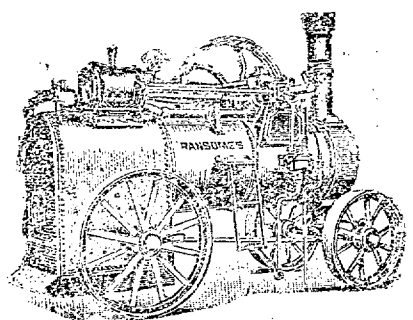
డయామీటరు 8 అ. 6 అం వరకు వుండును.
స్టీం ఇంజిన్ గు వెవరు 100 హానుల వరకు వుండును.

ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
సర్దుచు చేయుదుము.
దూది జిప్సింగు మెషిన్, వాటి సామానులు
దూది మెషిన్ గు మెషిన్
దూది స్పిన్సింగు మెషిన్
దూది వీవింగు మెషిన్
అన్నిరకముల స్టీము ఎంజిన్లు
అన్నిరకముల స్టీము బాయిలర్లు
కోల్డ్ ఫ్లక్ మిల్లింగు మెషిన్
నూనె మిల్లు మెషిన్
మంచుగడ్డచేయు మెషిన్
కట్టు బియ్యముచేయు మెషిన్ వాటి సామాను
అన్నిరకముల పంపింగు మెషిన్లు
వాగ్గు, వ్యవసాయ సంబంధమైన కొరముట్లు
కిరణన్ నూనె కురుడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
ఎల్క్విక్ ట్రెజింగు (ప్లాట్) కొరముట్లు
లేతులు వర్క్ మెషిన్ కొరముట్లు
స్టీలు ప్లాస్టింగు, కప్పింగులు, వెడ్జింగులు
కాల్ బరన్ అండ్ కాస్ట్ ఐరన్ ఫర్టిలైజర్
వగయిరా అన్నిరకముల సామానులు.

నైట్ బ్రెనెడ్ కాంపాండు
'హిందూస్థాన్' ఎంజినులు.
(కాన్ కుమార్తె మొననుండి పోల్ టియబడినది.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఇంజినులు కూడ గలవు.

హైస్పీడు కాంపాండు ఎంజినులు.

పోర్ట్ లో సిము ఎంజినులు.
సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సిలిండరు గలవి.
స్టీము వెవరు 120 హానులు గలవి.
కాంపాండు — స్టే, లో వెవర్ సిలిండరు.
స్టీము వెవరు 150 హానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కైనను లేక

తెలవాడ (కృష్ణాల్లా)లో యుండు ఇంగ్లీషు స్టాన్ ఇంజిన్ గు కంపెనీ ప్రాప్రైటరు గారైన
మానేవల్ బావనయ్యగారి కైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్న నొప్పులకు దివ్యమృతము.

కడుగు, కైశ్యము, పడికము, రొమ్మపడికము, కలనెప్పి, వాయువునొప్పులు,
పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.
చక్కని డబ్బితో ౧౯౯ వల రూ 0—10—0; డబ్బితో 1-౩ రూ 5—12—౦. హస్తాక్షరము కలు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ప్రెసి రోడ్డు, బా. బాయి,
6 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

